№ 28. Treschdeen, 12. Julijâ. 1900.

Isnahk weenreis nedelâ.

Makfâ, Jelgawâ sanemot: ar gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makfâ, pahr pastu peesuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija: Jelgawâ, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22.

Redakzijas adrese: Jelgawâ, Salajâ eelâ № 19.

Latweeschu Awises.

Sludinajumus nem preti: Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantori, Kangihseru eelâ № 22; Rigâ: Hoerschelmana kga grahm. bodê, Leelâ Smilschu eelâ № 29 un J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eeksch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Makfa par sludinajumeem: 8 kap. par sihku raksta rindiņu, preeksch-pusê 20 kap.; pahrtulkoschana is jweschâm walodâm par brihwu.

„Latw. Aw." war apstellet:
Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22. — Leepajâ: Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus platscha; Sihmana Ruhses gr. bodê, Jaunā-Leepajâ, Bahnischa eelâ № 36 un pee M. Petersona. — Bauskâ: Ed. Drengera k. bodê. — Tukumâ: J. Birsgala kga grahm. pahrd. — Talsôs: H. Towa k. grahm. bodê. — Kuldigâ: Ferd. Bestborna k. grahm. bodê. — Wentspilî: Th. G. Antmana k. grahm. bodê. —

79. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstellet:
Saldû: Fr. Kruhmina k. grahm. bodê un pee A. A. Mingait-Wehsch. — Schagarê: Moses Izigsohna k. leelnogulditawâ. — Rigâ: W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerschelmana k. gr. bodê, Leelâ Smilschu eelâ № 29; J. E. C. Kapteina k. grahm. bodê, Eeksch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — Eeksch- un abrsemê: Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs. — Walmeerâ: Trey'a k. grahm. bodê. — Walkâ: M. Rudolfa k. grahm. bodê. — Wirzawâ pee seen. mahzitajeem tiklab Wirzemê kâ ari Kurzemê.

Muhsu nauda.

„Bes naudas newar pat nomirt," saka laudis un runâ pilnigu pateesibu, tadehk ka par welti pasaulê naw nekas dabunams: pee wisa un wisur wajadsiga nauda, wajadsigs winu pelnit. Un ja kahds ir darba nespehjigs, teiksim pagastâ, tad par wina usturu gahda wisi ziti pagasta peederigee, atmesdami winam dalinu no ta, ko tee paschi preeksch sawa ustura nopelna. Tâ tad nauda eenahk tikai tad, kad winu pelna. —

Kâ zeen. lasitaji sin, tad pelnit, t. i. leetot dehl sawa ustura dabuschanas spehku, puhles, laiku, sweetrus un domas, war wiswisadâ kahrtâ. Weens rok grahwjus un dabun par to no saimneeka usturu, otris attal brauz jahrâ un saiwejo pats sew pilnu tihklu siwtinu, treschais attal zehrt meschâ kokus, zeturtais attal rahda laudim, kâ tas mahk brautt pa gaisu un tâ tohlak, lihdi neisskaitameem un neapraksteemem muhsu semes apdsihwotaju pelnas awoteem. Tâ tad — wisur wajadsigs darbs un puhles, lai waretu dsihwot un pahrtikt. Kamehr weenam, karstâ saulê artiam pakal staigajot un dsito wagu dsenot, lihst leelas sweedru piles par nodegusho waigu, tamehr otram, kanzlejâ, aiz galda sehdot un rakstot, rakstot no agra rihta lihdz wehlam wataram, cet ne masak grubti, nogurst roka, sahp azis, salihkst mugura, top smaga galwa un nereti, galwu pazehlis un ulmetis pa logu azis brihwajai, wasarâ tik trahdsnajai dabai, tas ilgotees ilgojahs tikt ahrâ no sawas darba istabas nospeestâ gaisa, prom no zeetâ eenihstâ salâ rakstamâ galda, ahrâ, brihwâ Deewa dabâ, lai elpotu tur swaigo, weseligo semes gaisu ar pilnu kruhti. —

Tâ tad zilweki strahdâ un pelna wisur, lai waretu dabut sew un sawejeem pahrtiku un usturu, waj ar ziteem wahrdeem algu. Schi alga — zik daschads ari naw darbs — mehdz buht pasaulê titai kahdôs trijos weidôs un proti weens strahdâ un dabun par to wisu, kas winam pee ustura wajadsigs, t. i. ehdeenu, dsehreenu, dsihwokli, apgehrbu; otrs strahdâ un dabun par sawu darbu dsiwotli ween, bet usturu ne, ta weetâ winam isdod sinamu summu naudas; treschais dabun par sawahm puhlehm tikai naudu. — —

Un te nu zelahs jautajums, kadehk gan mehdz kâ algu par sinamu darbu, sinamahm puhlehm, ismaksat naudu, kadehk newaru dabut par to, ka es strahdaju, pilnigu usturu, wisu to, kas man pee dsihwes wajadsigs?

Uz laukeem jau nu gan puischi un meitas no saimneekeem tâ apmehram wisu dabun, ehdeenu un dsehreenu, linus un wilnu, auklas un pastalas, jo wiss tas saimneekam pascham mahjâ. Tomehr ir ari tur leetas, kuras puisim, kâ meitai, pee dsihwes nepeezeeschami wajadsigas, bet kuru saimneekam naw. Tâ, peemehram, puisim un kalpam allasch wajadsigs uswilkt wakas- un atpuhtas-brihdî sawu kuplu duhmu un meitas tatschu newar nekahdâ sinâ pahrtikt bes sihda lakatineem un salmu zepurehm. Un tâ ka nu saimneekam uz lauka tabaka neaug un sihda ari naw, tad tam jadod kâ puischeem, tâ meitahm zits kas, t. i. tahda leeta, par ko war dabut i tabalu, i salmu zepuri, i sihwâ pudeliti, i saldu kuhku. Schahda leeta ir nauda. Par winu war pasaulê wisu ko dabut. —

Tâ tad, kâ redsejam, zilweks strahdâ un dabun par to sawu usturu waj ari skaidru naudu, jeb ar ziteem wahrdeem — winsch pahrdod otram sawu darba spehju, sawu puhku sweedrus tâ to peemehram dara kalpi uz laukeem, algadschi un fabriku strahdneeki pilsehtâs. Bet noteek ari, ka dasche strahdâ, lai eguhtu ne taisni usturu waj naudu, bet zitu ko. Tâ peemehram, teiksim, atmenu lauseja dabun sawâ grunts gabalâ tikai atmenus ween, kuŗus newar ehst. Winsch tos nu gan waretu peedabwat tahdam, kam atmenu wajag, bet labibas wairak, nekâ pascham wajadsigs; tatschu ej nu samellê pasaulê taisni tahdu. Daudz wieglaki jau airast atmenu pirzeju, kam gan naw laukbas un zitu atmenu lausejam preeksch dsihwes wajadsigu pahrtikas leetu, bet gan ir papilnam — naudas, t. i. tahdas leetas, kuŗa katram wajadsiga, kuŗu katris nem pretim un par ko war eegut wisu to, kas muhsu peemehrâ atmenu lausejam wajadsigs. Tâ tad isnahk, ka nauda ir mainas lidzeklis, kâ starp darbu un wina algu, tâ ari starp weenu un otru prezi. Semkopis, pahrdewis, teiksim, puhru rudsu, nopehrt par dabuto naudu tuhlin galu un sahli; swejneeks, sakehris laiwu siwju, dabun par to naudu un isdod to tuhlin pehrkot sew zepuri un saubakus . . .

Tatschu nauda uskatama newis ween par mainas lidzekli, bet ari par darba rihku, jo bes winas buhtu koti grutti tirgotees, tadehk ka katram pahrdewejam wajadsetu meklet taisni tahdu pirzeju, kas spehj dot winam tahs leetas, kuŗu tam naw. Muhsu peemehra atmenu lausejam buhtu leelas puhles, kamehr tas weenmehr dabutu netik ween semkopi, bet ari meesneeku, wehweri, ſtroderi, kurpneeku un zitu mahjsaimneezibas leetu pagatawotajus, kuŗeem wajadsigi wina atmeni un kas to weetâ dotu winam attal sawa darba raschojumus. Te nu nauda tapuse par darba rihku, jo ar winas palihdsibu rodahs wisur kustiba, darbam un wina augleem pahrejot no rokas rokâ. Tâ tad ka mehs peemehram ar mehli runâjam, ar spalwu rakstam, ar arklu aram un zirwi zehrtam, tapat mehs ar naudu tirgojamees, — wisi, wisi, no pat behrnu kahjahm, kur pirmo reisi par krusttehwa dahwinato kapeiku pirkam tringeli, lihdz pat tai stundai, kur warbuht pehdejo reisi juhtom uz apteeki pehz sahlehm.

Bet naudai, schai warenajai pasaules waldineezei ir ari wehl kahda zita ihpaschiba, — ta usskatama ari pate tâ preze un jo tahs masak, jo ta dahrgaka, gluschi tapat, kâ kad tirgû sawed maz kahpostu waj kartupeļu, tad tee zenâ zelahs, sewischki wehl tad, kad winus daudzi wehlahs pirkt — un kuŗsch gan nu naudu newehlotos eeguht, nezenstos winu pelnit, winâ eedsihwotees?? —

Tâ tad, jo masak nahk laudis naudas, jo ta top dahrgaka, t. i. winâ eedsihwotees gruhtaki, wisas prezes top lehtakas, tadehk ka katris zenschahs, pirkt tikai to, bes ka tas nekahdâ sinâ newar istikt. Un to jau katris sin, ka ja maz pirzeju un daudz pahrdeweju — prezes top lehtakas, winu zenas kriht. Tadehk tad ari, kad daudz skaidras naudas wajadsigs, kad sajuhtama naudas dahrdsiba, kâ tas peemehram bija pehrn ruden, waldibas mehdz spert ihpaschus sokus, lai tiktu wairak naudas laudîs. — Tam noluhkam noder ari, pa dakti, papihra naudas islaischana. Tikai to mehs apstatisim wehlak, papreeksch mums wehl jaatbild uz jautajumu: kadehk sahka seltu un sudrabu kâ naudu leetot? —

Wezôs laikôs, kad tautu dsihwe wehl nebija beesgan attihstusehs, laudis, sawas daschdaschadas prezes uz tirgus sawedot, prasija par tahm tâ makfu to, kas teem wiswairak wareja noderet un par ko tee, wajadsibas brihdi, wareja attal jo drihz zitu leetu eeguht, ar wardu sakot, tee tihkoja sawus pahrdewumus eemainit pret zitu kahdu, wispahr wajadsigu un wispahr noderigu, no wiseem zeenitu un daudz prasitu prezi. Tâ peemehram Seemeķa- un Austruma-Sibirijas tautas wehl tagad zitadi neprot aprehkinat kahda eepirkuma wehrtibu, kâ tikai apsweŗot, zik par winu waretu dot zaunu ahdinu, tadehk ka tur titai to wehrtibu ween pasinst, jo kugojajs, kas prezes peewed, peeprasa newis naudu, bet zaunu ahdas. — Senee Greeki, Romeeschi, Perseeschi un zitas tautas Eiropas deenwidôs, Afrikas seemeļôs un Asijas wakarôs apsweŗa pretschu wehrtibu gan pehz wehrgu skaita, kuŗu par tahm warēja dot, gan ari pehz labibas puhru daudzuma un audumu garuma. Titai wehlaka laikâ sk hjahs to weetâ seltu un pa dakai ari sudrabs. Papreeksch tos lausa waj atzirta gabalineem no steenischa. Tâ peemehram muhsu wiseem pasinstamais naudas nosaukums rublis zehlees no Kreewu wahrdina „zirst" (рубить), jo agrak rublis nebija nekas zits, kâ no sudraba steena atzirsts gabalinsch apmeŗam maiâ pirkstina garumâ un resumâ. Bet tâ ka nu pee schahdu gabalinu nozirschanas waj nolauschanas wareja weenmehr notikt krahpschana — jo naudas dewejs tak weenmehr zentahs nozirst masak — tad drihsumâ sahka naudas gabalu pagatawoschanu nemt sawâ rokâ pate waldiba, pee tam ziteem zilwekeem ar to nodarbotees tapa stingri noleegts.

Ka selts un sudrabs tika par wiseem zeeniteem un dahrgeem metaleem, isstaidrojahs zaur to, ka winu, sewischki selta, naw pasaulê wisai daudz, ka winsch koti glihts un spihdoschs, ar winu kairam patikt sewi rotat gan gredsenu, gan sprahdschu, austaru, aprotschu, kehschu un zitu rotas leetu isstatâ. Bes tam ari selta maiâ, weegli taut kur lihdzinemamâ gabalâ atronahs deesgan tecla wehrtiba, selts nebojajahs, neruhs u. t. t. Kas sihmejahs uz sudrabu, tad tas pehdejâ laikâ samehra ar seltu leelisti kritis zenâ: kamehr agrak par mahrzinu selta wareja dabut 15 lihdz 16 mahrzinu sudraba, tamehr tagad, kur sudrabu isrok arweenu wairak, mahrzinu selta newar dabut pat ne par 30 lihdz 35 mahrzinahm sudraba. Muhsu sudraba rubkôs un pusrubkôs daudz masak tihra sudraba, nekâ tee wehrti, bet zitadi tas ari newar buht, tadehk ka tihrs sudrabs koti mihksts un naudu kalot wina kausejumam japeemaisa wisadâ sinâ klaht ziti zeetaki metali. Ja gribetu kalt naudu is tihra sudraba pilnâ wehrtibâ, tad isnahktu leeli gabali, kuŗus nebuhtu weegli nesat kabatâ. Ari selta naudai teek jaukts klaht warsch, lai ta taptu zeetaka un tik ahtri nenoberstos. — —

To paschu dara ari ar wisahm zitahm selta leetahm. Tâ peemehram, kad mehs meklejam uz gredsena „prowi", gribedami pahrliecinatees, waj tas teescham selta, un atronam tur wispeestu sakti „56" tad tas nozimê, ka tur uz simts dalinahm metala tikai 56 dalas selta, tâ tad drusku wairak netâ puse. — Kas sihmejahs uz sudraba leetahm, tad tanis nu gan wairak tihra sudraba, proti uz 100 lotim 84 lotis sudraba, kamehr 16 lotis peejauktas no zita kahda zeetaka metala. Muhsu sihkajâ sudraba naudâ, 20 15, 10 un 5 kapeiku gabalôs turpretim tikai 48 dalas no simta, tâ tad masak nekâ puse tihra sudraba, tadehk ka zitadischi nauda stipri un ahtri nodilstu, jo ta staigâ neaprimdama roku rokâ, mainot daschrihd waj desmit reiz deenâ sawus kungus. — Visâ pehdejo gadu kaluma selta naudâ un sudraba rublôs turpretim atronam uz 10 dalahm metala tikai 1 dalinu peemaisijuma, kamehr divinas dalas tihra selta waj sudraba. Tâ tas peenemts ari ahrsemês. —

Sewischki interesanti ir noskatitees naudas kalschanu Peterburgas naudas kaltuwê Petera-Pahwila zeetoksni uz Newas krasta, eepretim Semas pilij. Diwi reiz nedeļa, ja nemaldos, tad treschdeenâs un peektdeenâs noteiktâs stundâs tur laisch publiku apskatitees, kâ muhsu naudu kal, titai uz reiz newar eetikt eekschâ warak nekâ 10 zilweki. Kad tee wisu apskatijuschi, nahk atkal ziti. Papreeksch parahda selta kauseschanu warenâs krahsnis, kur to atdala no wiseem ziteem peemaisijumeem, jo dabâ seltu nekad gandrihz neatronam tihru, wiswairak tam peemaisits klaht sudrabs, lai gan neleelâ mehrâ. Scho sudrabu nu koti gruhti no selta atdalit. Wislabaki tas atdalahs pee kauseschanas tad, kad maisijumâ 3 dalas sudraba un titai weena weeniga dala tihra selta. Un tâ ka nu izraktâ seltâ weenmehr masak sudraba peemaisijuma nekâ trihs zeturtas dalas, tad naudas kaltuwê dara tâ: pee puda selta peeleek 3 pudi sudraba un sakausê tad wisu kopâ. Tas sudrabs, kas atradahs selta pudâ, peemaisahs koti weegli klaht tihschu peejauktajeem 3 pudeem sudraba un beigas atron, teiksim, 35 mahrzinas tihra selta un 3 pudi 5 mahrzinas sudraba.

Pate sudraba atdalischana no selta noteek schahdâ kahrtâ: tad selta un sudraba sajaukums isluŗis, winu lej plahnâ, teewâ straumê aukstâ ahdeni, kur isklausejums tuhlin sasalst masâs, teewas lodites. Schihs lodites nu eeber katlâ ar sehrskahbi. Winu sasildot, masahs lodites ahtri istuhst un sudrabs atdalahs no selta. Pehdejo tad sajauz ar waru, lai buhtu stingraks, eelej swischkâs formâs, kur tas sabeeiê waj nu tahdâ pat isskatâ kâ muhsu sarkanee kreegeli, waj ari kâ tschetrkantaini dzeliņi steeni. Pirmee, t. i. selta kreegeli, nolemti usglabaschanai banku welwês, otri atkal naudas kalschanai. Tos nu sanes kâ daschdeen dzelsi sewischkâ mehschinu dakâ, nesweesch uz gribdas un lasch tad stipras maschinâs, kur 2 tehrauda welbomji greeschahs miliu ahtrumâ weens pret otru sinamôs atstatumôs. Steeni paspreeksch eegrubsch tahdu welbomju starpâ, turu atstatums weenam no otra tik drusku schaurâks, nekâ selta steenu resnums. Steeni zaur israhwuschi, welbomji to jau saspeeduschi plahnâ. Nu tas nahk zitu welbomju starpâ, kuŗi atronahs wehl

Paspahrnê.

Apkahrtejahs dabas nozihme zilweku attihstibâ.

Zilweks ir sawâ attihstibâ atkarigs no daschadeem zehloneem un eespaideem, starp zitu jo leelâ mehrâ no apkahrtejahs dabas. Winas eespaids manams tiklab tautu meesas, kâ gara attihstibâ.

Ja aplukojam tuwak daschadu tautinu fisiskahs (meesas) ihpaschibas un nowehrojam ari winu dsihwes weetas ihpaschibas, tad pateesi atronam, ka starp abejahm pastahw sinams sakars. Tâ peem par daschadahm seemeļu meschonu waj ari pusmeschonu tautinahm, wispahrigi runajot, waram sazit, ka winas deesgan stipri atschkirahs auguma sinâ no silto semju eedsihwotajeem. Nabadsigajeem seemeļneekeem pate daba preeschkihruse masu auguminu, jo wineem wajadsigs daudz baribas meesas siltuma ustureschanai. Tâ ka siltuma ustureschanai wajadsigs daudz baribas weelu, tad auguma attihstibai paleek maz ko mantot, kadehk ari pats augums paleek sihzinsch.

Bet newar jau atkal peenemt, ka auguma attihstiba buhtu atkariga tikai no klimata daschadibahm; te kriht sawâ wehl daudz ziti eemesli. Afrikas deenwidôs, gandrihz waj karstakajâ semes joslâ, tomehr atrodami it maza auguma zilwezini, peem. Buschmenu tautina.

Kruhschu apmehrs, kahju un roku garums ari atkarajahs leelâ mehrâ no weetejahs dabas, waj nu teeschi waj aplinkus. Tâ peem. augstu kalnu apdsihwotaji, kam jadsihwo plahnakâ gaisâ, nekâ eeleju apdsihwotajeem, speesti dsilaki un stipraki elpot par pehdejeem; zaur to winu plauschi un kruhtis koti stipri attihstiti.

Weetejahs dabas ihpaschibas pa dakai noteiz apdsihwotaju dsihwes kahrtu un dsihwes kahrta atkal daudzôs gadijumôs nepaleek bes eespaida uz wisas meesas attihstibu, starp zitu ari uz roku un kahju attihstibu. Daschahm Indianu ziltim kahjas stipri lihkas; tas zelahs no tam, ka wini, pahrtikdami no swejas, koti daudz sehsch laiwinâs un pee tam zitadi ne, kâ tupus.

Baribas pilniba atkarajahs no semes treknuma, audzelibas. Kultura wispirms peenehmahs gar augligu upju krasteem, kâ: Nilas, Tigris, Eufratas, Indas, Ganges. Baribas un siltuma piliba paahtrina meesas nogatawoschanos, padara paschu zilweku kaifligaku, straujaku. Ari pats dsihwibas laiks aiseet straujaki: zilweks ahtraki peeaug, bet ari nowezojahs ahtraki. Pee mums, mehrenâ klimatâ, zilweks 13—14 gadu wezumâ wehl behrns, bet tropiskajâ (karstajâ) semes joslâ jaunekleem tajôs gadôs jau pascheem behrni.

Gada laiku garums, widejâ gada temperatura, deenas un nakts garums — wiss tas waj nu lihdz waj turpretim trauzê zilweku nodotees kahrtigai un weenmehrigai darbibai. Ir weetas, kur mehnescheem gara nakts; ir weetas, kur mehnescheem deen no deenas nikni salst. Tahdâs weetâs eedsihwotaju darbiba newar wis buht weenmehriga un kahrtiga zauru gadu; gribot negribot labs laika sprihdis japawada besdarbibâ, bet tad atkal jasanemahs pahrak stingri. Pa dakai tapat klahjahs ari muhsu semkopjeem. Protams, ka zilweks zenschahs sawu dsihwi eegrosit pehz dabas ihpaschibahm. Un tas, kâ zilweks sawu dsihwi wada, newar palikt bes eespaida uz wisu organismu. Nereti daba zilweka meesu nozeetina, noruhda: weenus wina peeradina panest leelu aukstumu, zitus atkal waren stipru karstumu, kas neeeradusschajam nemaz nebuhtu panesams. Zitur atkal daba koti sausa waj otradi — stipri mitra. Ir tur organismam jaeegrosahs pehz dabas prasibahm, zitadi tam jaeet bojâ.

Daba fazek ari daudz un daschadus eekaisumus un slimibas. Ilgs un stiprs karstums waj aukstums, pahrmehrigs gaisa sausums waj mitrums wisadâ sinâ aisnem ari zilweka organismu. Gaisa pahrmainas eespaids uz meesu it ihpaschi labi nowehrojams, ja pahrejam dsihwot zitadâ klimatâ, nekâ bijam paraduschi. Eiropeetim, pahrejot dsihwot uz Indiju, jasagatawojahs pahrzeest daschas nopeetnas sehrgas, no kuŗahm daudzreiz nespehj it nekas issargat.

Wisus schahdus un wehl zitus dabas eespaidus uz muhsu meesas attihstibu un winas darbibu pahrdomajot, mums jaatzihst, ka apkahrtejai dabai preeksch mums jo leela nozihme. Waj nu taisni, waj aplinkus wina speesch muhsu meesu attihstitees un darbotees pehz weetejeem apstahkleem. Pat ahdas krahsa atkariga no klimata, lai gan katrreiz klimatam mainotees, ahdas krahsa nemainahs wis, peem. Amerikâ sarkanahdas dsihwo kâ karstajôs, tâ ari aukstajôs apgabalôs. Tiktahk par dabas eespaidu uz zilweka meesu. Turpmak kahdus wahrdus par dabas eespaidu uz zilweka garigo pusi.

Daschadâs weetâs ir ari daudzreiz daschada daba. Daschada daba atstahj ari daschadu eespaidu uz zilweka prahtu un wispahr gara stahwokli. Schai sinâ buhtu isskirami diwejadi dabas eespaidi: leelskas un krahschnas dabas eespaidi un, kâ waretu sazit, ikdeenischkas, weenkahrschas dabas eespaidi. Ir tahdas semes, kur wiss leels un warens: kalni zauri padebesscheem — pahrkahpt jau tos nedomâ; upes leelas un platas un tahm beidzotees sahkahs milsu-tuhras, kas wel wilnus kâ kalnus; pa upju kraŝteem beesi jo beesi noaugušchi muhscha meschi; meschôs netruhkst daschadu warenu apdsihwotaju; tur ustuŗahs sileni, degunradschi, tihgeri, lauwas, milzu tschuhskas; reisahm gabsch un pusahs pa semes wirsu warenas aukas un negaisi, bet skaidrâ laikâ debesu welwe krahschnojahs skaistâ dsidrumâ, waj rahmâs naktis greznojahs neskaitamahm spulgahm swaigsnehm. Ko lai juht zilweks, kam apkahrt wiss tik leelisks? Winsch tatschu gribot, negribot tits speests eewehrot sawu neezibu. Kas winsch ir pret warenajeem dabas spehkeem? Pihstis un pelni. Un redz, wina dwehsele nemanot eerodahs un eesaknojahs bailes no dabas; winsch dreb preeksch noslehpumainajeem un milzigajeem dabas spehkeem, bet prahtu tam pahrnem wisadi kehmu un breesmonu tehli. Te daba ar sawu warenibu modinajusi zilweka fantasiju (eedomibu) bet truhkst weseliga prahta, kas to aprobeschotu, truhkst stingras prahta darbibas, kas dabas parahdibas buhtu ispehtijuse un spehtu tahs isskaidrot, tadehl fantasijai walas radit tehlus kas tikpat brihnischki, kâ wisa apkahrtejâ daba. Tas it gaischi atspogulojahs feno Indeeschu teikâs un pasakâs.

Gluschi zitads eespaids weenkahrschai dabai. Ta nenospeesch zilweka garu tik semu, neapmulsina prahtu, ka tas atkautu pilnu watu fantasijai; ta neeedwesch pahrleezigas bailes un schaušmas. Tapehz ari schahdâ dabâ dsihwodams, zilweks drihsak top paschapsinigs, winam rodahs lihdz ar to pakahwida uz pascha spehkeem un saprahtigaki usskati par dabu un pascha dsihwi. Wisi augstakee spehki zilwekam neisteekahs wairs tik wisuspehzigi un bihstami, winsch juhtohs daudz brihwaks. Ja tad wehl wina apkahrtejâ daba naw pahrak nabadsiga, tad zihnâ ar to winsch jo deenas wairak nozeetinahs un eewingrina sawas daschadas spehjas. Te nu ir eespehjams kulturai pazeltees eewehrojamâ augstumâ, kâ tas peem. bij senajâ Greekijâ.

Buhtu, protams, koti nepareisi un weenpusigi, ja kahdas kulturas waj tautas wehsturigahs attihstibas sawadibas raudsitu isskaidrot tikai zaur weetejahs dabas ihpaschibahm un sawadibahm, bet neaubs gan ari noleedsams, ka kulturas wirseenâ daudz kas atkarigs no weetejahs dabas, sewischki tautu behrnibâ. Muhsu laikôs gan apkahrtejahs dabas eespaids uz zilweka gara attihstibu lielahs nemanams; pirmo weetu eenehmuse sabeedriba; papreeksch zilweka eespaids uz zilweku un tad tikai wehl daba, tomehr pahrak masinat winas nozihmi ari nedrihkstam.

Pehz P. Kapteresa tulk. Puhpols.

Druszinas no Sperdschena rakstteem.

Sakrahjis Andris.

22. Ihsta deewbijiba ir weenigais laimes awots.

23. Kad mehs peemehrojamees sawai weetai, tad wina peemehrojahs ari mums. Kad azumirkla gruhtibu dehl behgam, tad mehs warduhk wisu muhschu rihkosimees uz tukschas bailibas eespaideem, bet ja mehs pirmajahm gruhtibahm droschi raugamees azis, tad waram zeret, ka atrodamees swehtibas un goda pilnas darbibas sahkumâ.

24. Es labak pazeestu sirnus sawâs kurpês, waj esi sawâ gultâ, nekâ nesamaksatus skroderu un kurpneeku rehkinus sawa galda atwilktnê. Nabadsiba ir slikta, bet parahdi ir wehl sliktaki.

25. Lopu mozischana ir beeschi tahds darbs, kas sirdi galigi apzeetina.

26. Ja mehs melleem kluseedami peekrihtam, tad melojam tapat, it kâ mehs paschi buhtu melus tehrpuschi wahrdôs. Ja mehs weglprahtigu zilweku, kursch preeksch muhsu azim teek peekrahpts, nedaram usmanigu, tad mehs esam pee krahpschanas lihdzwainigi.

27. Ko mehs gribam redzet, to mehs ari redsam, talab wahjibas tur ir leelas, kur mihlestiba ir masa. Wahjibu medineeki lai wahjibas mekle jawâs rodeschâs; tur neweens par winu medibas teesibahm neschaubijees.

28. Pehrkona gaisâ preens fazkahbst, un newaldamas dusmas fazkahdê sirdi un famaitâ raksturu.

Druszinas no Sperdschena rakstteem.

tuwak weens no otra. Tee saspeesch steeni wehl plahnaku. Tà tas eet tahkak, lihds steeni paleek par plahnahm selta stihpinahm, taisni tik beesahm, zik beeseem wajag buht selta 15, 10 un 5 rubku gabaleem. — —

Schihs stihpas nu atkal nahk zitàs maschinàs, kuras brihnum ahtri isdausa winàs apakus rinkus, taisni tik leelus, zik leeli muhsu 15, 10 un 5 rubku gabali. Rinki eekriht sewischkà trauka, kamehr selta stihpas, kuràs zaurums pee zauruma, kausè atkal no jauna un pahrwehrsch, formàs eelejot, par jauneem steeneem. —

Kas sihmejahs uz iszirstajeem rinkeem, tad tee nahk wehl ihpaschà sorteschanà, kura tik gudri eerihkota, ka ta pate, bes jebkahdas zilweku peepalihdsibas, sadala wisus rinkischus 3 sortès, t. i. tahdòs, kas derigi, kas weeglaki nekà likumà noteikts un tahdòs, kas smagaki. Wisus rinkischus eeber maschinas augschgalà un apakschà tee iskriht, issorteti, ahrà. — Weeglakos rinkischus kausè atkal otrreis, kamehr smagakos laisch zità maschinà, kura tos notehsch drusku teewakus. — —

Wehlak wisus labos rinkus saber atkal zità maschinà, kurà wineem apraksta malas. Tas wajadsigs tadehk, ka zitadi „rebeneeki" waretu lehti sahkt no malahm notehst seltu un padarit naudu weeglaku. — Kad tas notizis, rinki nahk atkal zità maschinà, kura teem usspeesch Keisara gihmetni un wisus zitus likumigos usrakstus. No schihs maschinas gatawà nauda sabirst ihpaschòs masòs maisinòs, kas wisi weenada leeluma. Eepreeksch jau issinats, zik schahdòs maisinòs nandas eeeet un zik wina swer. Tadehk naw nemaj wajadsigs naudu skaitit, peeteek jau ar to, kad katru maisinu usleek uz swareem, jo tà ka wisa nauda weenadi swer, tad ari wiseem maisineem wajag buht weenadam swaram; ja kahds buhtu weeglaks, tad tas nosihmetu, ka tanì par weenu waj diweem, waj ari wairak naudas gabaleem masak. — —

Un kur nu tatschu nepeezeeschami wajadsigs naudu saskaitit, tur naudas kaltuwè rihkojahs schà: to saber uz sinama leeluma galdineem, kuri jau agrak ismehroti, ka uz wineem zeeti weens pee otra peeblihweti (peespeesti) saeet tik un tik daudz naudas gabalu. Eerehdni nu ar rokahm naudu faraušch weenu pee otras, kamehr ta pahrklahj wisu galda wirsu, uz kura malahm ussistas ihpaschas rantis. Tikko wiss galds pahrklahts, tuhlin ari sinams, ka tur atronahs, teiksim, 500 gabalu naudas. Ja tee wisi 5 rubku wehrtibà, tad jau 2500 rubku saskaititi. Pats par sewi protams, ka tà skaitischana eet nesalihdsinami daudz ahtraki, nekà pa gabalam skaitot. — —

Tà sawadi paleek ap sirdi, redsot naudas kaltuwè tik daudz selta, gan kà keegelus leelà tschupà sakrautus, gan kà steenus uz grihdas gulam, gan atkal sudraba rubku pilnus maisus, gluschi kà miltu maisus .... Zik darba un puhku naw bijis winus wisus no semes ahrà isdabunot un zik darba un puhku atkal nebuhs, lihdz tee kà darba alga nahks lauschu rokàs, gan kà lone wiswisadeem walsts eerehdneem, gan kà matsa par krona pirktu labibu, gaku, dselsi, audeklu, kokeem, akmena oglehm un ziteem kronim wajadsigeem materialeem! — —

Nauda! — — zik asaru un sweedru neteek tewis dehl leets, zik sirschu laimes tu neesi ispostijuse, kad peemehram no tawa sposchuma wikinati wezaki speesch meitu pee bagata wihra! Zik ari asinu nelihst tewis dehl, kur tu parahdees tihri waj sahtana isskatà, aisraudama lihdsi zitadi wislehnako, wislabako zilweku, lihdz tas, nesinadams, ko tas dara, paleek par sleplawu ....

Un tomehr zik swehtibas tu nesi, zik asaru tu schahwè, zik dsihwibu eespehjams zaur tewi glahbt, sneedsot nabadsinam palihdsigu roku!

Nobeidsot sawu atstahstu par Peterburgas naudas kaltuwes darbibu, peeminesim wehl to, ka winas ruhmès weenmehr deesgan siltz, kadehl tur ari strahdà ihpaschòs darba uswalkòs, sastahwoschòs no rupja balta audekla bikšahm un krekla. Schee uswalki teek no rihta uswilkti un mahjà ejot atkal nogehrbti. Pahrgehrbschanahs noteek sewischkà istabà, pehz tam kad katris strahdneeks no ihpascha eerehdna pahrmeklets, waj tam naw kahds gabalinsch selta lihdz „aismirsees". Bez schahbas zeetas us- un pahrraudsibas, kà pats par sewi protams, naudas kaltuwe newar buht. — Kà strahdneekeem, tà ari kaltuwes apmekletajeem no tureenes isejot janobersè preekschnamà uz sewischka paklahja kahjas, jo pahr selta steeneem kahpakajot waretu jau buht, ka schis tas noberšejees un peelipis pee sahbaku solehm ... Diwi reiz gadà teekot schihs grihdsegas sadedsinatas un pelnòs atronotees ari sawa dala selta. — —

(Turpmak wehl.)

Wehstule no Amerikas.

No kahda muhsu awises lasitaja, kas nule no Amerikas pahrbrauzis, mums peesuhtita schahda wehstule, lai to eeweetojam sawà lapà. „Ar noschehloschanu man japasino tauteescheem tehwijà, par sewi un wehl dascheem ziteem, kas teitan Kursemè, Zodes pagastà, par saimneekeem dsihwodami bijam pahrtikuschi laudis, — bet paklausidami daschu leelmutu bramanigahm walodahm, pahrdewam sawas labi apkoptas mahjas un brauzam pahri pahr pasaules juhru uz bagato, jauno pasauli, — Amerikas selta semi. No Kursemes isbrauzam schigada 11. Aprili un pehz daschahm gruhtibahm nonahzam Wahzijà, Hamburgas pilsehtà, kur tad kahpam uz juhras milsenu twaikona. Pehz diwu nedeku gruhtas zeloschanas nonahzu ar seewu un 4 nepeeaugušcheem behrneem pawisam noguris Nujorkà. Tur muhs sagaidija aiszelotaju agenti un, apgahbadami mums wajadsigahs pases, tee muhs sehdinaja wagonòs, lai suta sirgs muhs aiswestu uz noteikto weetu. Atkal pehz diwu nedeku deen' un nakti ilgas braukschanas pehdigi sasneedsam sawu gaidito zeka mehrki. Mehs tur eeraudsijam jaunbuhwetu staziju un nesen buhwetu dselszeku, kas ari turpat nobeidsahs. Wisapkahrt stazijai atradahs wairak iskaisitu neleelu nesen kà zeltu weenstahwu koka mahjeku. Muhsu agents Wahzu walodà mums paskaidroja, ta schis apgabals wehl neesot muhsu ihstà dsihwes weeta, bet wehl druszin daschas werstes tahlak uz seemeleem. Scho apgabalu sauzot par Seemel-Amerikas Kanadu, tas peederot pee Anglijas. Wehl brauzam weenu deenu ar sirgeem, kas mums tika no agenta turpat stazijà apgahdati, un wispehdigi sawu gala mehrki sasneedsam kahdà nepahrredsamà klajumà, kas bij apaudsis ar garu sahli, lihdsigu muhsu purwaju grihsliem. Sche mums tika eerahdita jaunà dsihwes weeta, kur apmetamees sem klajas debess audekla teltì. Drihsumà — otrà un treschà deenà — tika seme isnehrota, zik daudz katrs wehlahs, no desmit lihdz diwidesmit puhraweetahm katram. Par puhraweetu grihslajà 2 dolari un par druszin labaku suhnas semi 5 dolari par puhraweetu. Saprotams, ka schahda wehl neiskopta seme pirmajòs trijòs gadòs newar isdot nekahdu augku un tee zerami eewahkt tikai pehz 5—6 gadu semes apstrahdaschanas. Es biju no tehwijas lihdz panehmis 900 rubkus skaidrà naudà, bet tee man isputeja 3 mehneschu laikà lihdz pehdejai kapeikai. Beidzot bijam ar seewu peespeesti strahdat pee tureenes retajeem fermereem par deenas algadscheem, lai nopelnitu sew un dsimtai wajadsigo pahrtiku. Neleelas koka mahjeles tureenes apgabalà sabuhwetas paretas un daschà atronahs ari pa botelei, kur war dabut usturai nepeezeeschamahs pahrtikas weelas. Bet schajàs botelès neteek masak pahrdots, kà par 10 kapeikahm muhsu naudà rehkinot; zenas ir ihstahs apteekas zenas. Paschas mahjeles ir buhwetas no netehsteem, apaleem bakkeem, pehz tureenes fermeru jeb semkopju eeraduma. Mahjeles lihdsinajahs drihsak muhsu rijai waj wahgusim nekà dsihwojamai ehkai, kuru schkirbàs pat plaukstu war isbahst zauri. Pehz tam, kad jaunbuhwetà ehka dabujuse jumtu — pa leelakai dakai schkindeku — bakku schkirbas teek aismestas ar mahleem, eelikti logi, eemuhretas dselsis krahsnis un dsihwojama ehka pilnigi gatawa. Maija un Junija sahkumà ap pusdeenas laiku bij warens karstums, saulè lihdz 30 grahdu, bet nakti temperatura noslihdeja lihdz 5 un wairak grahdeem aukstuma. Tureenes fermeri, kà jauni eenahzeji, eekoptajà semè pa leelakai dakai audsina Amerikas kweeschus jeb maizu un koti retas dahrsa saknes, kas ari wehl negrib lahga izdotees. Eedsihwotaji tur saraduschees kopà no daschadahm tizibahm un tautahm, gan metodisti, katoli, luteri, baptisti, irwingiani, italeeschi, ungari u. t. t., kureem katram sawi luhgschanas nami waj ari jau usbuhwetas masas basnizinas. Bet es to ihso laiku tur nodsihwodams biju tà apnizis, ka ar leelako ilgoschanos gaidiju uz isdewigu brihdi, lai waretu pahrbraukt atpakal uz sawu wezo tehwiju — Kursemi, kas man ar leelahm puhlehm beidzot izdewahs. Seewu un behrnus atstahju wehl turpat Amerikà kahdà pilsehtà, kur seewa strahdà leelakà fabrikà, sew un behrneem pahrtiku pelnidamees. Zeru wehl tehwijà no radeem un draugeem dabut pabalstu un tad drihzumà gahdat, lai pahrwestu seewu un behrnus uz wiseem laikeem mihlajà Kursemè, — jo tagad nu droschi sinu, ka scheit eet daudz labaki, nekà isslawetajà jaunajà pasaulè — Amerikà."

Kahds bijušchais Zodes saimneeks.

No ahrsemehm.

No Kihnas. Wehl arweenu truhkst skaidru sinu par leelwalstju suhtneezibu likteni Pekingà, waj tahs atrodahs wehl pee dsihwibas waj ne. Sinas, kas nahk no Kihneescheem, ir tik sawadas un pretejadas, ka gruhti tahm tizet. Tomehr jau tas apstahklis, ka mehnescha laikà neweens leelwalsts suhtnis naw neko sinojis sawai waldibai, peespeesch domat druhmas leetas. Tamdehl nebuhtu nekahds pahrsteigums, ka israhditos pateesa Schantungas gubernatora sina, ka 25. Junijà wisi leelwalstju suhtni lihdz ar wiseem sweschineekeem un seewahm un behrneem, kopà kahdu 1000 zilweku, Pekingà nonahweti. Gan Kihneeschu augstmani jeb mandarini mehgina Eiropeeschus maldinat, sinodami, ka suhtni 21. Junijà wehl bijuschi dsihwi, bet tas tik buhs wehl kahds mehginajums, mulsinat Eiropeeschus. Un tas gluschi saprotami: Kihneeschi sin, ka schi wehsts breesmigi sadusmotu leelwalstis, kas wisadà sinà tos bahrgi nosoditu par sawu suhtnu un pilnwarneeku nogalinaschanu, tamdehl tee mehgina nosegumu apslehpt, zik ilgi eespehjams. Wisadà sinà pateesiba drihz nahks gaismà!

Par leelo kauju pee Tientsinas jau wehstija telegramas pagahjuschà nummurà. Israhdahs, ka Kihneeschu saudejumi pateesibà daudz leelaki bijuschi, nekà sahkumà sinoja — apmehram 5000 wihru. Kritis ari Kihneeschu generalis Nieh, kamehr wina un wize-kehnina kases ar wairak kà miljonu rubku (rehkinot muhsu naudà) krituschas leelwalstju rokàs. Kihnas kara-spehks pee Tientsinas bijis kahdu 40,000 wihru, bet wisahm leelwalstim tikai 8000 wihru, tà tad Kihneeschu bijis peezreis wairak. Tomehr pehz sihwas zihnas saweenotee leelwalstju kara-pulki uswahrejuschi Kihneeschus un atnehmuschi teem 80 leelgabalu. Ar scho uswaru gan leelwalstju wara wehl naw nodroschinata, jo prinzis Tuans ar skubu suhta uz Tientsinu jaunus spehkus, kas pehz Pekingas asins darbeem kluwuschi swabadi. Pawisam Tuana wadibà atrodotees kahdi 800,000 wihru, kurus winsch sadalijis wairak pulkòs: weena daka nosuhtita uz Amuru, otra atrodahs pee Tientsinas, treschà daka dewusees uz Jangtse upes apgabaleem, tur sazelt nemeerus un apkaut Eiropeeschus, kamehr ziti wehl patureti Pekingà. Starptautiskais kara-spehks, kas rihkosees pret Kihnu, zik lihdz schim sinams, sastahwehs no schahdeem pulkeem: 15,000 Franzuschu, 25,000 Kreewu, 18,000 Wahzeeschu, 12,000 Angku, 25,000 Japaneeschu un 35,000 zitu leelwalstju (Austro-Ungarija, Amerika un t. t.) kara-pulki. Tà tad leelwalstu armija pawisam kopà buhs kahdu 130,000 wihru. Sinams, kad buhs wajadsiba, schee pulki wehl war tikt daudzkahrtigi pawairoti. Breesmas, kas Eiropai draud no Kihneescheem, saweeno wisas tautas un walstis, jo tikai kopibà un weenprahtibà spehjams uswahret skaita sinà daudz spehzigako pretineeku. Ka wezais naids schini brihdi aismirsts, peerahda Wahzu un Frantschu kara-kugu satikschanahs Port-Saidà un apsweizinajumi starp Wahzu un Frantschu ofizeereem un saldateem. „Ta bij sirsniga, juhsmiga apsweizinaschanahs, to mehs nebijam wehl peedsihwojuschi pehz Frantschu-Pruhschu kara," — tà raksta Berlines un Parises awises. Tas nu gan ir weens gadijums, bet waj tas tomehr neleezina, ka eewehrojot kopigas breesmas no Asijas, Eiropas tautas aismirst sawu mahju naidu un weenojahs weenprahtibà.

No jaunakeem Kihneeschu breesmu darbeem wehl peeminams, ka nokauti 82 Belgeeschu misionari. 17 no teem sisti krustà, ziti sadedsinati, spihdsinati waj sakapati gabalòs. Bez tam prinzis Tuans isdewis pawehli, nogalinat wisus kristitos Kihneeschus. —

Uz kara-lauka Afrikà jaunas Buhru uswaras, sewischki wairak masakàs kaujàs, un Angku klusuzeeschana jau rahda, tahdu wirseenu tagad karsch nehmis. Angki gan isskaidro kara-spehka bezdarbibu ar to, ka wirswadonis Robertss kahdas tschetras nedelas bijis slims, bet ir wesels buhdams Robertss nekahdus leelus darbus naw rahdijis, atskaitot leelischanos. Weenu laiku nu gan Angki gahja sparigi uz preekschu, eenemdami neaissargato Johannesburgu un Pretoriju, pat Bullers pahrgahja par Draku kalneem, — tà tad ta buhtu leeziba, ka Angki duhschigi sirotaji, bet waj ari kareiwji, — tas wehl naw peerahdijees. No Pretorijas sino, ka tur atklahta kahda Buhru saswehreschanahs, kuras noluhks bijis pahrsteigt Angku kara-spehku Johannesburgà un no jauna eenemt apzeetinajumus. Nodomu wajadseja ispildit tajà laikà, kad leelakà daka Angku saldatu atrastos ahrpus pilsehtas pee sarihkotahs sirgu skreeschanahs. Saswehreschanahs usseeta 30. Junijà zaur kahda jauna Hollandeescha neapdomigo istureschanos, kas noslehpumu ispłahpajis kahdai pasihstamai dahmai un schi — Angkeem. Apzeetinatas 500 personas, apkihlats leels daudzums eerotschu un prowijanta. —

Wahzijas walstssekretars grahfs Bülows pasinojis Kihnas suhtneezibai Berlinè, ka tai aisleegts suhtit slepenas waj norunatas telegramas Kihnas waldibai. Ja Kihneeschi neatlauj Eiropas leelwalstju suhtneem sasinatees ar sawahm waldibahm, kamdehl leelwalstis tad newar isleetot tahdu lihdzekli pret Kihnas suhtneem? waj, ja ne zitu, tad neatlaut pasinojumus par leelwalstju rihkoschanos pret Kihnu? —

Seemel-Amerikas Sabeedrotahs Walstis naigi ween rihkojahs uz nahkamahm presidenta zelschanahm, kas nolikstas uz schigada 31. Oktobri. Tagad waldoschà republikanu partija usstahda par kandidatu tagadejo presidentu Mak-Kinleju, kamehr wina pretineeki — demokrati — par sawu kandidatu isredsejuschees Breienu, kas jau 4 gadi atpakal ari bij schihs partijas kandidats, bet pee wehleschanahm nedabuja wajadsigo balsu wairumu. Breiens ir pasihstams ka ismanigs politikis un koti apdahwinats runatajs. Jau wairak mehneschus winsch apzeło leelakahs Amerikas pilsehtas, pee katra isdewiga gadijuma turedams runas un usrahdidams pretneeku partijas wahjahs puses. Wisadà sinà Mak-Kinlejam Breiens ir eewehrojams pretineeks. Kà labu lihdzekli usbrukt republikanu partijai demokrati atraduschi Buhru jautajumu, jo Amerikaneem, kà leeleem brihwibas zeenitajeem, Angku warmahziba un netaisnais karsch wisskarbaki durahs azis. Lai nu eegnhtu wairak peekriteju, tad Mak-Kinlejs pawehlejis apschehlot wisus Filipinu salu dumpineekus, ja tee triju mehneschu laikà atsakahs no nemereem. Ari Amerikani tà atsinuschi, ka meers baro, bet nemeers posta. —

No eekschsemehm.

No Peterburgas. Alus akzisi pehz eesala swara nodomats eewest ar 1. Janwari 1902. gadà.

— **Finantschu ministrija** nolehmuse pagarinat kreditbiketu — 25 rbl., 10 rbl. un 5 rubku gabalus no 1887. g. un 100 rbl. (warwihksnes krahsà) 1866. g. — leetoschanu lihdz 1. Janwarim 1902. g.

No Peterburgas. Eekschleetu ministrijas pahrwaldneeks, kà „Kreewu tel.-agent." sino, dewis schahdu zirkularu telegramu gubernatoreem: „Tà ka pa Sibirijas dselszeku tagad teek westi saldati, tad Wisaugstaki pawehlets apturet aisgahjeju kustibu uz Sibiriju. Tamdehl luhdzu bez kaweschanahs nobeigt aisgahjeju un weetraudschu apleezibas un spert sokus pret patwarigu aiseeschanu, isskaidrojot semneekeem, aiz kahdeem eemesleem aiseeschana aptureta. Kas dabujuschi jau atkauju, teem dot padomu, nogaidit noejamàs weetàs, kamehr aisgahjeju kustiba tiks atjaunota, un israhdit, ka wini zeklà war tikt aptureti. Lihdz ar to, sahkot no 10. Julija, teek atzelts lihdz turpmakam pasinojumam aisgahjeju palehtinatais dselszeła tarifs no Eiropas-Kreewijas uz Sibiriju."

No Peterburgas. Senata isskaidrojums. Senats dewis eewehrojamu isskaidrojumu jautajumà, waj semneeku seewahm isdodamas sewischkas pases, ne kopà ar wihru? Lihdzschim, kà sinams, seewas newareja dabut pases atsewischki no wihra, jo semneeku pagastu eestahdes weenumehr mehdsa aisstahwet wihrus, neisdodamas bez wihra atkaujas seewahm nekahdus dokumentus. — Kahda seewa eesneedsa Kijewas gubernas semneeku leetu pahrwaldei luhgumu, lai tai isdod atsewischki usturas sihmi jeb pasi, tapehz ka wihrs winai nedodot nekahdus usturas lihdzekłus un winai paschai jaraugot pelnitees sew pahrtiku. Pahrwalde atraidija seewas luhgumu aiz ta eemesla, ka seewai uz to neesot wihra atkaujas. Turklaht seewai israhdija, ka, ja wihrs tai nedodot wajadsigos usturas lihdzekłus, tad wina lai suhdzot par wihru pee teesas. Tà atraidita, seewa eesneedsa suhdzibu Senatam, kursch atsina, ka semneeku eestahdehm peenahkahs jautajumu apspreest pehz gadijuma apstahkleem. Ja seewa usdod, ka wihrs pret winu nezilwezigi bahrgi isturahs, waj leedzahs tai dot usturas lihdzekłus, tad semneeku eestahdehm jagahdà, ka seewas dabu pases ari wihram nepeekrihtot. Aiz scha eemesla Senats atsina semneeku leetu waldes rihzibu par nepareizu un atzekamu, bet seewas luhgumu par eewehrojamu un ispildamu.

No Saratowas. Schejeenes gubernas semstes walde mehginajusi dehl sahkuse apgahdat un izdot grahmatas tautas lasischanai. 1899. g. pahrdots grahmatu par 95,000 rubku, pee tam semstei atliezees wehl tihras pelnas lihdz 2000 rubku.

Poltawà no 7. lihdz 17. Septembrim tiks notureta **mahjruhpneeku sapulze.**

Skolotaju teesibas uz personigu goda pilsona kahrtu. Kà „Rig. mahz. apg. zirk." sino, uz likumu krahjuma I. dalas XI. sehjuma, 2406. panta pamata, tautas apgaismoschanas ministrijas seminarôs karsu beigušchee audzekni dabu elementarskolotaju leezibas uz skolotaja amata un pa sawu deesta laiku schini amatà atswabinati no wiseem personigeem nodokleem. Tahlak pehz schi pascha panta peesihmes wisu tautas apgaismoschanas ministrijas pahrsinà atrodoscho skolotaju seminaru un skolu audzekni, eeskaitot ari semstwu seminarus, par 12 gadus ilgu peenahzigu skolotaja amata ispildischanu dabu personiga goda pilsona teesibas, kad tautas apgaismoschanas ministrija, noteiktà kahrtibà, stahda tos preekschà. Tagad, uz walstspadomes lehmumu, kas Wisaugstaki apstiprinats schigada 1. Maijà, nolemts mineta 2406. panta nosihmi isplatit uz wiseem pirmmahzibas skolotajeem kureem ir pehz likumeem nosazitas skolotaja leezibas.

No Kasanas. Jauns isgudrojums. Peedalotees leelam lauschu pulkam, kahds isgudrotajs sche rahdijis sawu isgudrojumu: diwriteni, ar kuru war pa uhdeni braukt. Welosipeds ir kahdas 9 pehdas garsch un peld kahdu puspehdu uhdenì. Winsch eet uz preekschu un atpakal ar weenlihdsigu ahtrumu un skreen kahdas 15 werstes stundà. Braukschanas mehginajums isdewahs koti teizami. Japeesihmè, ka isgudrotajs sawu isglihtibu eeguwis zaur paschmahzischanos.

No Peterburgas. „Waldibas Wehstnesis" raksta: Amura apgabals, Kabarowskas aprinka pirmais eezirknis, Usuri kasaku un Deenwidus-Usuri aprinki, tapat Primorskas apgabals, Blagoweschtschenskas, Kabarowskas, Nikolskij-Usuryssky un Wladiwostokas pilsehtas no Priamuras apgabala generalgubernatora nosazitas kara stahwokli.

No Blagoweschtschenskas. Usbrukums no Kihneescheem. Par Kihneeschu usbrukumu minetai pilsehtai „Kreewu tel.-agentura" pasneedz schahdas sinas no 3. Julija: „Pilsehta teek pastahwigi apschaudita. Muhsu artilerija atbild tikai reteem schahweeneem. Sachalinas pilsehtas augschdaka deg, no muhsu granatahm aisdedsinata. Palkawneeks Denisows ar sargu pulku dodahs uz Harbinu. Kihneeschu sargi atstahj dselszeła lihniju un dodahs uz zeetoksniti Jecho. Mudau-Dschjans no mums eenemts." No 4. Julija: „Schauschana beidzahs pulsten 8 wakarà. No granatahm aisdedzahs kahds nams, bet uguns drihz tika apdzehsta. Eewainoti diwi apakschkareiwji un kahds puika. Kihneeschi sawus nokautos met Amurà. Lihdz schai deenai saskaitits 40 peldoschu lihku."

No Kurskas. Nodomatee leelee rudens maneweri, uz kureem steidzigi gatawojahs, kà „Russ. Wed." sino, schogad nenotikschot.

Widseme.

No Rigas un Zehsu aprinkeem. Krusas negaisi. Eewehrojumi un peedsihwojumi rahda, ka jo karstaka un augligaka wasara, jo wairak tani krusas negaisu. Tà ari schini wasarà karstam un leetainam laikam pastahwot un mainotees, krusas negaisi laukus apstahdejuschi Lubejà, Jaun-Peebalgà un daschàs weetàs ari Wez-Peebalgà (Zehsu aprinki), bet jo leelu postu krusa nodarijusi nesen Annas un Kosas pagastòs (Rigas aprinki), kur daudzeem saimneekeem neween labiba, bet ari sahle galigi nosista un sadsihta semè. Brahku mihlestibai sche janahk palihgà! — Laiks deen no deenas pastahw silts, mihligs un nereti pehrkona tehws semi slazina ar augligo leetutinu. Rudzu lauki wisur kupli un eepreezinoschi. Ari wasarejas sehjumi eepreezina katra semkopja sirdi, jo teizami ir agrajee sehjumi, bet tà ka pawasaris bij auksts, tad sahle plawàs masa un seena plauja sahkees wehlu; plawu zenas augstas. Semkopji zerè uz bagatigu raschu. Kss.

No Dwinskas. Leels ugunsgrehks. Nesen sche nodegusi Sacha sehrkozinu fabrika, weena no leelakajahm wisà Kreewijà. Ne maschinas, ne isgatawotahs prezes naw bijis eespehjams isglahbt. Saudejumus rehkina uz 150,000 rubku. Simteem dzimtas palikuschas bez darba un maises.

No Kehtscheem, Nitaures draudzè, Rigas aprinkî. **Ugunsgrehks.** Naktì no 28. uz 29. Junija muhs ustrauza leels ugunsgrehks, jo dega un nodega S. mahju K. klehts. Uguns par laupijumu krituschas saimneeka, rentneeka un peedsihwotaju mantibas. Skahde ap 400 rbl. leela. Kss.

Rigas aprinki 25. Junija **leelà leetus gahse ar auku un weesuli** neween nopostijusi daudz ehtu, bet ari werstehm garumà un platumà nolaususi mescha gabalus ap Mori un Akenstaku. Kss.

Kurseme.

Par Kursemes ewangelikas konsistorijas laizigeem peesehdetajeem uz turpmakeem trim gadeem apstiprinati tagadejee: R. fon Hoerners un barons E. fon Bistrams. (K. G. A.)

No Leepajas. Brandwihna pahrdoschana monopola pahrdotawàs 1. Julijà, kà „Lib. Zeit." sino, gahjusi jo naigi no rokas, tà ka eenemts kahdu 1500 rubku. Pahrdodamais brandwihns ir diwejahm sortehm, abas 40 grahdu, tapat ari spirtus — 90 un 95 grahdi. Weenkahrschs brandwihns teek pahrdots 1/200, 1/100, 1/40, 1/20 un 1/4 wedra pudelès. Brandwihns maksà 1/200 wedra — 4 kap. un par pudeli 2 kap., par 1/100 wedra 8 kap. un par pudeli 3 kap., par 1/40 wedra 19 kap. un par pudeli 4 kap., par 1/20 wedra 38 kap. un par pudeli 5 kap., par 1/4 wedra — 1 rbl. 90 kap. un par pudeli — 20 kap. Weenkahrschs brandwihns apsehgelets ar sarkanu un galda brandwihns ar baltu laku. Galda brandwihns maksà: 1/100 wedra 10 kap. un pudele 3 kap.; 1/40 wedra 25 kap. un pudele 4 kap.; 1/20 wedra — 50 kap. un pudele 5 kap.; 1/4 wedra — 2 rbl. 50 kap. un pudele 20 kap. No tagad pastahwoscheem krogeem Kursemè jau kahdeem 100 krogeem atkauts turpmak tirgotees ar alu, porteri, limonadi, medalu un ahr- un eekschsemes wihneem. Pirmà akzises eezirkni atkauti kahdi 34 krogi, pa leelakai dakai Grobinas, Aizputes un Kuldigas aprinkòs.

— **Par nodomato telefona tihklu** ap Leepaju un tureenes apgabalu jau agraki sinojam, norahdidami, ka telefons daschà sinà waretu kalpot ari muhsu pagastu dsihwè. Tagad, kà „Balss" sino, zentralstauzijas eerihkoschot Leepajà, Grobinà, Aizputè un Durbè, jo ari Durbes pagasta weeneeku pulks nolehmis uz min. pagasta namu willt telefona lihniju.

No Bikšteem. Monopols. Muhsu trijahm „plihtnizahm" ar 1. Juliju sita pehdigà stunda winu ilgajà un raibajà muhschà. Zik daudz sweedru tahs naw aprijuschas, zik daudz asaru-, ja — pat asinu-, leeschanai tahs naw bijuschas par eemeslu ... Tagad nu trodsini slehguschi „sawas aztinas uz muhschibu, bez peeminas ..." Ja, bet waj bez peeminas? Par to labaki nerunasim, nezilasim pagahjuschas leetas — lai pagahtne duz. — Pehdejà nedelà tee sahkuschi sawu „prezi" ispahrdot par „paseminatahm zenahm", un tad ari kairs, kuram tik maj ween bija eespehjams, gahja — „nodzert krodsinam behres". Tomehr beschà jau nu nebuhsim uz preekschu ari, jo muhsu pagastà teek atwehrta monopola pahrdotawa.

— **Salumu swehtki,** kurus Bikstu Dseed. Beedriba sarihkoja Jahna deenâ, bija pawisam tahdi peleki — wisu deenu lija gandrihs waj bes apstahschanahs, tà ka preekschneeziba atrada par derigu swehtkus kahdôs pulkst. 7 siehgt. Tomehr nakti pee schejeenes pagasta wezakâ eeraduschees daschi „malatschi" un usprasijuschi, kur ir tee issludinatee salumu swehtki. Redsedami, ka tahdi nekur wairs naw atrodami, tee palikuschi tik pikti, ka nosolijuschees pret beedribu zelt suhdsibu. Ja, waroni, kas waroni! —19.—

No Renges pagasta (Tukuma apr.). **Ugunsgrehks.** 30. Junijà, ap pulksten 5 pehz pusdeenas sahka degt schejeenes Tomaku saimneeka laidars. No laidara zaur wehju azumirkli nguns pahrgahja us istabu, klehtim un wahgusi, kuras wisas, lihds ar tanis atrodoschos mantibu krita ugunij par upuri. Saimneeks atrodahs leelôs, sahpigôs saudejumôs. Waj sche sawu „dewigo roku" newaretu atdarit kaiminu labdaribas beedribas, no kuŗahm dascha schowasar pa „salumu ballehm" ween eenehmuse wairakus simtus?! Zeresim, ka tahs schahdus nelaimes gadijumus eewehros! Kr.

No Saukas draudses. Jahna deena godam noswineta, tomehr jahna-mahti — tehwu un lihdspilsoni „arajinu", wareja mas eepreezinat, kamehr dabas kruhts tik zeeta un nelabwehliga — muhsu pkawas un leeknas atstahdama lihds schim puskailumà. Ja, pee mums, kà ari zitur, tas pats saltais un bes leetus pawasars pastahweja, tà ka wasarejs, ihpaschi lini — daschi pirmsehtos usara — redsami nepateizigakâ stahwokli. Rudsi apmeerinoschi. Dahbolinsch bes zeribas.

— **Swehtdeen 25. Junijà** muhsu draudses gans palikuschos jauneklus, kas apmekleja pilsehtas skolu, peeweenoja draudsei, nembams pirmo reis pee deewgalda. Domoju, daschâs draudsês tas nebuhs, ka jauneeswehtijami behrni sanem no sawa mahzitaja ari ahrigu koschu dahrgu dahwanu un peeminu eeswehtischanas deenai, kà sche. Dahwana waj peemina ir deewwahrda pantineem drukata lapina, kuru behrns sanem no mahzitaja. N.

Starp Leepaju un Aisputi, kà „Lib. Zeit." sino, pa tirgus laiku Leepajà no 16.—23. Julijam sch. g. ees schahdi diwi papildu wilzeeni: atees no Aisputes pulkst. 8,50 min. no rihta; peenahks Leepajà — pulkst. 11,27 min. no rihta; atees no Leepajas — pulkst. 7,52 min. wakarà un peenahks Aisputê — pulkst. 10,10 min. wakarà.

Par Piltenes nodokku waldes lozekkeem apstiprinati L. Bruschewitzs un L. Herzenbergs un par kandidateem O. Pantamowitschs un D. Jakobsons; par domes wezakajeem O. Petersons un E. Tahlbergs un par eltermani L. Bruschewitzs, kà „Kurs. Gub. Awises" sino.

Pasta eerihkoschana pee pagastu waldehm, kà „Rischsk. Westn." sino, sagaidama drihsumà.

No Struteles. Pagasta nodokli. Schejeenes pag. weetneeku sapulze nolehmusi schahdus nodokkus par 1900./1901. gadu: personahm no 18—56 gadi wezahm, tapat saimneekeem un mahju arendatoreem, katram 4 rbl.; personahm 17 un 57 gadu wezahm — pa 3 rubki, 16 un 58 gadi wezahm — pa 2 rubki un personahm, kas 15 un 59 gadi wezas — katrai 1 rublis. —

No Sabiles. Nosazijumi. Sche isdoti nosazijumi, pehz kuŗeem aisleegta Sabilê pa tirgus laiku daschadu pahrtikas weelu uspirkschana, pee tam stingri jaraugahs, ka wesumi ar lauku raschojumeem netiktu us zeka aistureti no uspirzejeem, bet lai bes kaweschanahs tos nowesu us tirgus. Tahkak pehz scho nosazijumu 3. § pa tirgus laiku aisleegts slehgt lihgumus us wisahm wesuma prezehm, waj pahrsolit, zenu paaugstinaschanas dehl, bet jaraugahs, lai katrs pirzejs pats teeschi weenotos ar pahrdeweju zenas sinà. Personas, kas jau taisni pasihstamas par uspirzejeem, tirgus laikà neteek peelaistas pee tirgus preetschu pirkschanas. Pehz 5. §, katra slepena weenoschanahs ar pahrdeweju un pirzeju, stingri aisleegta. Katram pirzejam, kas pamanijis scho nosazijumu pahrkahpumus, bes kaweschanahs jagreeschahs pee polizijas, lai ta spertu tahkakus sokus schinì leetà. Schee nosazijumi eespeesti ari „K. G. Awisê" un nahks spehkà Augusta mehnescha pirmajà pusê sch. g.

No Pehrkones. Schejeenes pagasta weetneeku pulks nolehmis pahrdot, kà „B." sino, wisus sawus juhrmalas grantes krahjumus par 3 rbl. 50 kap. kubikasi. Loti janoschehlo, ka weetn. pulks ir atsinis par wajadsigu isdot Gordina kgam par tahdu lehtschu wirumu sawu grantes krahjumu, jo Leepajà weenmehr leelumà augs grantes zenas.

Atwalinats no amata, us pascha luhgumu, kà „Wald. Wehstn." sino, Jaunjelgawas aprinka 2. eezirkna ismekleschanas teesnesis Kazakins.

No Wentspils. „K. G. A." nule nodrukati **nosazijumi par ehku buhweschanu Wentspilî.** Katras jaunas ehkas zelschana waj pahrbuhwe, tapat semes gabalu sadalischana tiktahl, ka ta dara pahrgrosibas pilsehtas apstiprinatâ plahnâ, war notikt isluhdsot buhwkomisijas atlauju. Tapat sehtas us celas pusi, uhdens grahwji un truhbas un uhdenswadi newar tikt eerihkoti no jauna waj pahrbuhweti bes tahdas atlaujas. Uslabojumi ehkas ahr- waj eekschpusê, kam naw pahrbuhwes raksturs un zaur kuŗeem plahnôs nezekahs pahrgrosijumi, war tikt isdariti bes kahdas atlaujas. Par atlauju isdoschanu, buhwes kahrtibu, eerihkoschanu u. t. t. nosazijumôs jo sihki aisrahdijumi. Wehl japeesihmè, ka wisas jau pastahwoschahs ehkas un buhwes, ja par winu pahrgrosibu naw nosazits sewischks laiks, jaeegrosa pehz scheem nosazijumeem triju gadu laikà, skaitot no ta laika, kad nosazijumi nahkuschi spehkà.

No Saldus apkahrtnes. Selta gredsens. 10. Junija wakarà N. saimneeks brauzis us mahjahm pa Saldus-Kuldigas leelzeku. Bijis pawakars. Sestajà werstê no meesta brauzejam nahzis preti kahds glauns schwihts. Apturejis saimneekam sirgu un teizis, lai saimneeks esot tik labs un nemot ari lihdsdalibu pee kahdas dahrgas mantas, kas gulot us zeka. Saimneeks iskahpis no rateem ari apluhkot dahrgo mantu, kas guk us zeka, lai tik winu „pazek" augschà. Brihnumi! us zeka gul selta gredsens. Smalkais atradejs nem saimneeku peerunat, lai abi balot atrasto mantu us pusi. Te nejauschi peenahkuschi wehl diwi „smalki" tundsini — buksinôs, un grib atradejus salihdsinat par atrastahs mantas wehrtibu. Weens nospreesch gredsenu 25 rbl. dahrgu un saimneeks lai samaksà pusi no schihs summas. Atradeji eesahkuschi kauletees un zena jau noslihdejuse us 10 rbl. un ja ne, tad lai atdod wineem saimneeks wadmalas kamsokus, kas bijuschi ratôs. Te ari weens pee rateem klaht un saker kamsokus un steepj bes atwehles prom, lai saimneeks tik patur gredsenu. Saimneeks, redsedams ar kahdeem putneem nu ir darischana, sanehmis duhschu un klupis kamsoka nesejam „zekulâ", israhwis drehbi un tad eelezis ratôs. Gan smalkee kundsini gribejuschi to kà nebuht wehl notwert, bet saimneeku isglahbis kumelinsch. Saimneekam par brihnumeem wehl dahrgais gredsens ir kabatà! Laimigais pazehlejs — saimneeks — atwedis to us Saldu, lai leetprateji apspreesch dahrgà gredsena wehrtibu. Par brihnumeem, gredsena wehrtiba no 25 rbl. noslihdejuse us 30 kapeikahm! Gredsens naw wis bijis selta, bet no tombaka. — Tas der wiseem eewehrot, lai ar laimigeem gredsenu atradejeem neeelaischahs darischanâs, jo tee ir smalki slihpeti blehschi!

— **Semkopibas sinas.** Junijà mehnesî labibas stahwoklis ir uslabojees zaur leetu mehnescha sahkumà. Bites strahdà zeesigi un sagaidam labu medus roschu, bet mas speeto. Tikai pee lopeem plosahs daschadas slimibas stiprà mehrà. Drostala.

No Jaunpils. Pretraksts. „Latw. Aw." 24. numurà usnemts sinojums par Jaunpils apkaimes beedribu sadsihwi. Neskatotees us to, ka sinotajam — kahdam „Sweschineekam" — zik noskahrstams, schejeenes beedribas un winu darbiba pawisam sweschas, tas tomehr nemahs it paschapsinigi par tahm atklahtibâ nodot sawus spreedumus — nowehrojumus, no kam, protams, isnahk pehdigahs aplamibas. Sekoscho rindinu noluhks ir, nekaujot redakziju un lasitajus maldinat, sneegt pahri paskaidrojumus min. leetà.

Tà ka min. sinotajs wisas muhsu draudsê atrodoschahs beedribas (pehz wina skait. metodes 5 gab. — gan dseed., sadraudz. un labdar. beedribas — ?!) met pahr weenu kahrti, tad ar pilnu teesibu apluhkoschu tikai weenu no tahm — Jaunpils Sadraudsigu beedribu. — Schejeenes beedribu ahrejà darbiba — kà „Sw." saka — lihdsschim weenigi pastahwejuse sakumu ballês ar deju un bufeti un teatra israhditês atkal ar deju un bufeti; tikai paschôs pirmajôs muhscha gadôs beedribâs atskanejuse kahda wairakbalsiga dseesma un noturets rets jautajumu wakars ar loti mas jaut. isskaidrojumeem. Pehdejà laikà beedribas esot paguruschas un palikuschas bes kapitala, bes telpu un gandrihs bes beedru. Teescham, apbrihnojams isdomatajs schis „Sweschineeks"! Lai runà te skaitli un neapgahschami fakti. Sadraudz. beedribai no pascha sahkuma ir bijis prahws skaits beedru, kas ar gadeem arween wairak paleelinajees, tà ka pehrn winai jau bija 101 beedris. Beedribas materialais stahwoklis ari ir peeteekoschi nodroschinats: neskatotees us deesgan prahweem isdewumeem preeksch bibliotekas, telpahm, skatuwes, inwentara un dascheem labdarigeem mehrkeem, beedriba pehd. laikâ ik gadus noguldu krahjkasê pa simtinam rubku. Tapat ari winas kuplee isrihkojumi leezina par rosibu un spirgtumu darbà. Teatra israhdes teek sarihkotas paschas telpâs masakais 3 reisas gadà. Israhditas teek weenigi labakahs originallugas un retumis pa tulkojumam. Kà teatra israhdes eemantojuschas schejeenes un apkahrtnes atsinibu, leezina winu katrreisejais milsigais apmekletaju skaits. Jo eewehrojamu wehribu Sadr. beedriba peegreesch jaut. isskaidr. un preekschlasijumu wakareem. Pee teem peedalahs ari muhsu zeenijamakee spehki, kamdehl wakari ir jo pamahzoschi un kupli: bes pahris preekschlasijumu katrureis teek zaurmehrà isskaidroti ap 25 jautajeeni. Beedribas dseed. koris ir arweenu pa swehtkeem basnizà un daschôs isrihkojumôs dseedajis; tikai tagad, pehdejà pusgadà, tas neka naw darijis, kas teescham jauki naw. Runajot par reibinoscheem dsehreeneem, waru leezinat, ka beedribas telpas wisi isrihkojumi jau daudz gadus noteek bes to pahrdoschanas; tapat ahrpus tahm — sakumu balles teek sarihkotas pehdejôs gadôs Jaunpili bes „bufetes". Beidzot Sweschneeks redz nesatizibu beedribu starpà no tam, ka winu isrihkojumi eekriht retumis weenà deenà (jeb kà winsch saka: puhlotees tos tà noturet). Nebuhs atkal pateesiba; masakais sihmejotees us Sadr. beedribu nè. Pehdejahs isrihkojumi noteek gandrihs arween pehz wezas, agrak nospreestas kahrtibas. Ka isrihkojumi min. beedribà allasch beidzotees ar istruhkumu — ir skaidra nepateesiba; kases grahmata te war dot pareisako leezibu. Ar to nu buhtu ihsumà issazijis wajadsigos paskaidrojumus. Ja „Sweschneeka" kgs sawu spreedumu sihmejis us kahdu zitu no min. „5" beedribahm, tad tam tatschu wajadseja tikpat droschi minet winas wahrdu, zik „droschs" pats bijis sawà „spreedeja" lomà. J.

No Balgales. Dsimtskunga behrs. Mas deenu atpakal muhs ustrauza wehsts, ka muhsu „labais leelskungs", kà tas sche wispahri top saukts, firsts Nikolajs Lievens, sawà muischà, Bukaischôs, nomiris un ka wina atdsihsuschahs meesas 3. Julijà tikschot schurp atwestas un gimenes kapôs pee schejeenes basnizas apbeditas. Lai nu gan laiks bij wisai ihss, tad tomehr puhlejamees sawam kungam un labdarim pehz eespehjas pehdejo godu parahdit. Pee basnizas durwim tika stalti godawahrti uszelti un wisa basniza jo jauki ar pukehm un sakeem wijumeem isgresnota. Teiktâ deenà ap pulksten 2 pehzpusdeenà atweda pee basnizas zeenigâ aisgahjeja lihki, kur to draudses lozekki sagaidija un, basnizas pulkstenim un ehrgelehm sehri skanot, eenesa basnizà un nolika altara preekschà us katafalka. Pate apbedischana notika tai paschà deenà pulksten 5ôs. Kad aisgahjeja peederigee un ziti apkahrtnes muischneeki, kà ari schahs draudses lozekki, zik telpas atwehleja, bij basnizà sapulzejuschees, tika wahzu walodà nodseedata kahda dseesma un pehz tam kanzelê tureja runu wahzu walodà prahwests Seesemana kgs no Meschamuischas, kursch nelaiki no Bukaischeem lihdz schejeenei bij pawadijis. Tad tika atkal wahzisku dseedats un pehz tam kahda muhsu zeen. mahzitaja kgs kanzelê un runaja latwisku par bihbeles wahrdeem: „Swehtigi ir tee sirdsschehligee, jo tee schehlastibu dabuhs", norahdidams zik loti schee wahrdi us dahrgo nelaiki sihmejahs, jo tas pateesi bijis sirdsschehligs pret katru sawu lihdszilweku. Tad nodseedaja preeksch scha atgadijuma sastahdijees jaukts koris weetejà skolotaja wadibà: „Kristus pazels sawus mironus". Nu kungi pazehla sahrku un isnesa no basnizas ahrà, kur tee to atdewa Balgales un Sentenes saimneekeem sawu labdari us pehdejo dusas weetu aisnest. Pee kapa tureja aisluhgumu prahwests Seesemana kgs un kad kaps bija aisbehrts, tad runaja wehl weetejais mahzitaja kgs schejeenes saimneeku wahrdà, sirsnigi pateildamees nelaikim par wisu to schehlsirdibu, ko winsch teem sawà laikà parahdijis. Mums Balgalneekeem un Senteneekeem nelaikis paliks wehl ilgi jo ilgi dsihwà atminà sawas schehlsirdibas un laipnibas dehl un tadehl no sirds tam wehlam weeglas smiltis un saldu dusu! Weens.

No Jelgawas.

Deewkalposchanas Sw. Annas basnizà no 12. lihds 19. Julijam. Swehtdeen 16. Julijà: 1) Lauku draudsê deewkalp. pulkst. 1/2 10 no rihta; spred. mahz. Heintzs. 2) Pilsehtas draudsê deewgaldn. pulkst. 1/2 8 no rihta; deewkalp. pulkst. 2 pehz pusd.; spred. mahz. pal. Weissmanis. — Lauku draudsê ussaukti: Janis Gotfrieds Behkmans ar Heleni Steinart; mirušchi: Anna Borgmeister, 54 g. w.; Amalija Busch, 41 g. w.; Emilija Margreeta Ahbolin, 1 g. 12 d. w.; Janis Subows, 74 g. w. — Pilsehtas draudsê ussaukti: Karlis Schultzs ar Billi Sprogis; Martinsch Theodors Voss ar Annu Freiman; mirušchi: Lina Maido, 4 g. w.; Krischans Grusewskis, 28 g. w.; Peters Strauss, 19 1/2 d. w.; Emilija Luzija Feldman, 4 1/2 m. w.; Anna Pauline Saulit, 2 1/2 g. w.; Arthurs Theodors Bandens, 6 d. w.; Jehkabs Friedis Swihkis, 10 m. w.; Minna Krastin, 53 g. w.; Juris Maido, 1 g. w. —

Dahwanu preeksch jaunbuhwejamahs basnizas no isrihkojuma Nahtsmuischà skaidrs atlikums eemaksats 72 rbl. 85 kap., no deewgaldneekeem eenahzis — 63 rbl. 70 kap.; to starpà diwi dahwanas à 20 rbl., weena dahwana — 5 rbl. un weena dahwana — 3 rbl. — Sirsnigas pateizibas!

Jelgawas pilsehta, kà no tikko isdota pahrskata redsams, 1899. gadà eenehmuse 323,750 rbl. 40 kap., isdewuse — 320,913 rbl. 35 kap., tà tad 1899. g. wairak eenemts nekà gadu eepreeksch — 51,794 rbl. 36 kap. un wairak isdots — 49,382 rbl. 65 kap. Sewischki kupla summa isgahjuse us eelu brugeschanu ar Sweedru akmineem, peem. Katotu un Palejas eelu brugeschana ismaksajuse 27,589 rbl. 27 kap.; bes tam wehl brugetas Katrinas un Petera eelas un pawisam no jauna: Wilhelma eela, zuhku tirgus us sirgu tirgus laukuma un dala no Strehlneeku eelas. Pawisam us eelu brugeschanu isdots 38,630 rbl. No uhdenswada eenemts 20,096 rbl. 32 kap., isdots us ta ustureschanu — 21,935 rbl. 76 kap., tà ka radees 1839 rbl. 44 kap. leels istruhkums. No ziteem isdewumeem wehl minami isdewumi us pilsehtas waldes un bahrinu teesas ustureschanu — 34,443 rbl. 20 kap., kareiwju apgahdaschana ar dsihwokleem — 76,346 rbl. 24 kap., polizejas ustureschana — 23,697 rbl. 22 kap., pilsehtas labeerihziba — 51,986 rbl. 74 kap., tautas isglihtiba — 21,904 rbl. 5 kap., pilsehtas tihriba un apkopschana — 14,752 rbl. 70 kap., parahdu pahrwaldei — 24,065 rbl. 94 kap., daschadi isdewumi — 21,175 rbl. 43 kap. u. t. t. No eenehmumeem minami — nodoklis no nekustinameem ihpaschumeem — 36,351 rbl. 37 kap., tirdsneezibas nodoklis — 17,442 rbl. 81 kap., nodoklis no sirgeem un ekipaschahm — 699 rbl., sunu nodoklis — 587 rbl. 50 kap., nodokli no pilsehtas ihpaschumeem — 70,280 rbl. 21 kap. Tirgus naudas eenahzis par 1725 rbl. masak nekà gadu eepreeksch, eewehrojot to, ka schis nodoklis no Septembra m. pag. gada tika atzelts. Pilsehtam atmaksatas agrak isdotas summas atpakal — 124,414 rbl. 7 kap. u. t. t. Ahrkahrtejee eenehmumi minetâ gadà — 135,664 rbl. 18 kap. un isdewumi — 136,589 rbl. 70 kap.

Par Jelgawas-Bauskas meerteesneschu sapulzes sekretara weetas ispilditaju eezelts sekretara palihgs Bojartschiks un par sekretara palihga weetas ispilditaju Jahnis Jansons, kà „Kurs. Gub. Awises" sino.

Monopolu eewedot schejeenes pilsehtâ, kà jau sinots, eerihkotas pawisam 6 krona brandwihna pahrdotawas; turpreti atwehli dabujuschas pawisam 19 alus bodes, no kuŗahm 14 ir teesiba, weseem sawà lokalà alu issneegt un 5 ar teesibu, alu pahrdot tikai promaisneschanai. Alus leelnogulditawu pawisam ir 10. Wihnpagrabu ar teesibu pahrdot ahrsemes wihnus preeksch promaisneschanas 6. Kreewu wihnus pahrdot — 2. Bufetes ar teesibu pahrdot schnabi glahsehm ir 9, un proti: Leelajà klubâ, Lindes weesnizà, Wahzu amatneeku beedribà 2 (apakschà un augschà), Strehlneeku dahrsâ, Zehra (Kursemes) weesnizà, pilsdahrsâ, Latweeschu Beedribas dahrsâ un Maskawas weesnizà pee J. Seemeka. —.—

Nosazijumi par Jelgawas lopu kautuwes leetoschanu, kà „Kurs. Gub. Aw." sino, pahrgrositi un tagad 1. § skan tà: „Leellopu, kà ari sihku lopu (aitu un zuhku) kauschanai janoteek tikai pilsehtas lopu kautuwê waj ari kautuwês, kas peeder priwatpersonahm un kas eerihkotas ar peenahzigahs preekschneezibas atkauju un atronahs weterinara pastahwigâ usraudsibâ. Wisi kaujamee lopi pirms kauschanas jaapskata kautuwê no weterinara. Aisleegts kaut lopus, kuŗus weterinars atradis par slimeem, tapat lopus, kas nogurdinati no weschanas un tekus, kas jaunaki par 8 deenahm." Schee nosazijumi nahks spehkà pehz diwu nedeku laika no winu trihsreisigas nodrukaschanas „Kurs. Gub. Awisê."

Naudas mainischana dselzeja stazijàs lihdsschim daschreiz ne labpraht tika isdarita, pee tam kafeeri aisrahdija, ka pasascheerim pascham wajagot sagahdat wajadsigo biletes maksu. Tagad no krona dselzeju pahrwaldes nosazits, ka bileti pehrkot nedrihkst attiktees no naudas ismainischanas, tamdehl, ka wisàs krona dselzeja stazijàs atrodahs schim noluhkam eerihkoti mainas fondi ar leelaku waj masaku daudsumu sihkas naudas.

Baku slimiba ar isgahjuschahs nedekas sahkumu atkal sche sahkuse parahditees un, kà dsirdams, tad wairak behrnu ar scho slimibu jau gruhti saslimuschi. Tà ari no polizejas waldes Dobeles eelà pee kahda nama wahrteem iskahrta melna tahfelite ar balteem burteem, kas wehsta, ka tani namà daschi saslimuschi ar bakahm. Tamdehl wezakeem jo stingri wajadsetu sawus lolojumus usluhkot, — jo sakams wahrds pamahza. „sargajees pats — tad ari Deews tewi sargahs". —.—

Sahdsibas. Zeturtdeen 29. Junijà Nesterowa keegeku fabrikas strahdneeks A. B. sinoja polizejà, ka winam minetâ deenà ap pulksten 8 wakarà Dobeles eelà pee kahda nama, kamehr tur sehdejis aissnaudees, no kabatas issagts sudraba pulkstens, wehrtibà lihdz 15 rubkeem. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijis, krituschos us Marijas eelà K. namà dsihwojoscho semneeku J. T., kas tizis apzeetinats un nemts ismekleschanà. — Otrdeen 27. Junijà ap pulksten 8 wakarà tika Upes eelà N. namà dsihwojoscham eemihtneekam N. N. is neaisstehgta buhrischa no garnadscha issagti wairak baloschu, wehrtibà 8 rubkus. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijis, krita us Marijas eelà L. namà dsihwojoscho 13 gadus wezo sehnu K. G., kas tika apzeetinats un nemts ismekleschanà. —.—

Eewainojums. Sestdeen 8. Julijà ap pulksten 2 nakti kahdi 6 naktsklejoni, ne wahrda neteikuschi, no muguras usbrukuschi diweem pee Krona-Birzawas peederigeem saimneeku dehleem un tos sasitdami wehl ar nasi eewainojuschi weenu mugurà un otru wahrigi plezà. No usbruzejeem weens apzeetinats. —.—

Nelaimes notikums. Treschdeen 21. Junija ap pulksten 6 wakarà schejeenes L. K. sahgu fabrikâ strahdneekam J. R. pee maschinas strahdajot notika nelaime, pee kam tam tika maschinà eerauti kreisahs rokas 4 pirksti un lihdz plaukstai nogreesti. Nelaime notikuse zaur to, ka pee greeschamà ritena nebijuschi kahrtibà tur peederigee aissardsibas eerihkojumi. Nelaimigajam strahdneekam paeeschot wairak mehneschu, kamehr wahrigo wainu aisdseedeschot un wareschot atkal strahdat. —.—

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Peterburgà, 10. Julijà. Inscheneera Swijagina telegramma is Pogranitschnajas stazijas no 5. Julija skan: 14. Junijà Kihneeschu kara postena pawehlneeks eeradahs pee mums un brihdinaja, ka 500 wihru leela banda taisotees usbrukt stazijai. — No Kihneescheem pastahwigi ispaustahs walodas sazehla leelu ustraukumu un sajukumu. 27. Junijà peenahza sina, ka Kihneeschi usbrukuschi Chantachesijas stazijai un to nodedsinot. Pehz tam tika 27. Junijà pahrtraukta telegrafa saite ar Charbinu. — Us Charbinu nosuhtiteem 100 saldateem pee Murenju usbruka ar ahtrschaujameem eerotscheem apbrunoti 400 Kihneeschi, bet tika it weegli atsisti. Usbruzeju starpà atradahs Kihneeschu saldati. 60 Kihneeschi ar dascheem wadoneem nonahweti. — Kahrtiba teek wisur ustureta. — Schodeen es eesahku likt fleedes 12. lihnijas dakai.

Peterburgà, 9. Julijà. Inscheneers Krutizkis telegrafê: Hailaru Kihneeschi eenehmuschi; no wirsinscheneera mums naw nekahdas wehsts; aisstahweschanahs notiks Charbinà.

Parisê, 21. (8.) Jul. Kihnas suhtnis pasinoja ahrleetu ministrim Delkasê keisarisku ukasu no 18. (5.) Julija, kurà wehstits: Mehnescha laikà tikai Wahzu suhtnis no lauschu bareem nonahwets. Wisi ziti suhtni teek ruhpigi apsargati un ir par laimi weseli un neaisskahrti.

Parisê, 21. (8.) Julijà. Ministru padomê Delkasê pasinoja sawu atbildi us Kihnas keisara telegrammu, kurà Franzija teek usaizinata par widutaju. — Par scho jautajumu — tà atbildê fazits — war tikai tad runat: 1) kad suhtneem pateesibà sueedz apsardsibu un dod pilnigu brihwibu satiksmê ar winu waldibahm; 2) ka Tuans un augstakee amata wihri, kuri atbildigi par tagadejeem notikumeem, is waldibas teek isstumti un soditi; 3) ka teek sperti stingri soki, lai ar bahrdsibu nomahkku tagadejos nemeerus. — Kamehr schihs droschibas nebuhs dotas, war tikai runa buht par karu.

Londonà, 20. (7.) Julijà. Angku konsuls Beirà nomira aiz eewainojuma, kuru winsch 16. (3.) Jul. usbrukumà bija dabujis.

Londonà, 21. (8.) Julijà. Admirals Simors sino, ka Kihneeschi no Tientsinas un apkahrtnes pilnigi atkahpuschees.

Kapschtatê, 21. (8.) Julijà. 21. Julijà Robertss ar leelu kara-spehku usbruka Middelburgai. Kauja eesahkusehs. Krügers personigi mudina Buhrus us zihnu lihdz pehdejam galam.

Londonà, 21. (8.) Julijà. Robertss telegrafê 21. (8.) Julijà is Pretorijas: Generalis Litls 19. Julijà satika pee Lindlejas Deweta wadibà stahwoschu Buhru pulku, kursch bija generala Huntera aplenkschanai ismuzis. Tumsai usnahkot, eenaidneeks bija atgainats un sakauts. Generalam Litlam bija mas saudejumu. No Broadwuda un Huntera naw nekahdu sinu. Hamiltôns un Mangons schodeen saweenosees ar Polu-Karju pee Pirmajam sabrikahm.

Londonà, 21. (8.) Julijà. Apakschnamà Brodriks isskaidro, ka us Kihnu aissuhtiti palihgà 1 kaujas kugis, 7 kreiferi un 3 leelgabalu laiwas ar 860 matroscheem un marines saldateem. No Indijas us Kihnu aissuhtiti 10,000 wihri. — Balfurs isskaidro, ka pehz pastahwoscheem likumeem neesot eespehjams aisleegt eerotschu ispeschanu us Kihnu. Schodeen augschnamà eesneegschot likuma projektu, kursch waldibai doschot pilnwaru dot wajadsigo aisleegumu.

Tschifû, 21. (8.) Julijà. Schantungas gubernators schejeenes konsuleem telegrafê, ka suhtni wairs neatrodotees breesmàs un stahwot waldibas apsardsibà.

Waschingtonà, 21. (8.) Julijà. Ahrleetu ministrija 13. Julijà (30. Junijà) bija greesusehs ar schifretu telegramu pee sawa suhtna Pekinà. Tagad wina dabujuse no sawa konsula Schangajà schahdu telegramu: „Schantungas gubernators man pasinoja, ka winsch schodeen dabujis schifretu telegramu no Kondschera no 18. (5.) Julija." Wehlak Kihneeschu suhtnis Waschingtonà apstiprinaja scho telegrammu. Kondschera (Amerikas suhtna Pekingà) atbilde skan: „Es atrodos Angku suhtneezibà, kuru Kihneeschu kara-pulki nemitigi apschauda ar slintehm. Wispahrigu asinsisleeschanu war nowehrst tikai tad, ja tuhlin nahk palihdsiba." — Schi telegramma usrakstita Amerikas schifrâs un no ministrijas atsihta par ihstu. Maldinaschana nemas newarot buht notikusi.

Tirgus sinas.

Rigà, 8. Julijà. Labibas tirgû wehl arweenu klusums. Pirzeji, eewehrojot zeribas us labu plauju, atturigi. Labibas peewedumi pa dselzeju neeewehrojami. Kweeschi, Kreewu, 126—129 mahrz. smagi, makfaja 89—90 kap. pudà. Rudsi, Kreewu, 120 mahrz. smagi, 70—71 kap. pudà; Kursemes 70—71 kap. pudà, weeglaki — 69 kap. pudà. Ausas, Kreewu, parastahs, 60—62 kap. pudà, baltahs 70—73 kap. pudà; Kursemes — 60—61 kap. pudà. Meeschi, Kreewu, 110—111 mahrz. smagi, 80—85 kap. pudà; Kursemes, 108—109 mahrz. smagi, 75—76 kap. pudà.

Jelgawà, 11. Julijà. Uswedumi pahrtikas tirgû wideji. Sweests — 27—29 kap. mahrzinà, olas — 8—9 gabali par 15 kap., peens, swaigs un nokrejots, 3—8 kap. stopà. Kartupeli, jauni, 10—12 kap. garnizà. Medus — 28—30 kap. mahrzina. Ogas: dahrza semenes 8—10 kap. stopà, ehrschku ogas 4—5 kap. stopà, mellenes — 5 kap. stopà, kirschi — 10—12 kap. stopà. Zahli — 60—75 kap. pahrî, wistas — 40—60 kap. gabalà.

Wehstules un atbildes.

K. L. D. Nepasihstot lihgumu, pehz kura swaini gruntsgabalu pahrwalda, kà ari nesinot, kur gruntsgabals atronahs, newaram us jautajumu atbildet. — **H. D—ê.** Rakstu par Gut. sanehmam par wehlu. Dsejoteem schoreis buhs japaleek nenodrukateem. — **A. M. Gr.** „Bes pahrgrosischanas" Juhsu sinojumu newaram usnemt. Ari ruhkto pateesibu issakot jasargahs no pahrsihlejumeem, kas neweenam neatnes nekahda labuma. Us redakzijahm pukodamees, Juhs pawisam aismirstat kahdu zitu eestahdi. — **N. S—à.** Raksteet ihsaki un leetischki. — **Kr. Gr—m Kaunas guberna.** Raksti jasuhta us redakzijas wahrdu. Sinojumus wareet suhtit, — derigee tiks isleetoti. —

Isdewejs un atbildigais redaktors: **Dr. A. Bielenstein.**
Redaktors: **J. Weissmanis.**

Дозволено цензурою. Рига, 10 го Іюля 1900 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawà.

Sludinajumi.

Jelgawas Lauksaimneeku Beedriba — Katolu eelâ № 39.

Sanehma un peedahwà:

Supersosfatu ahrsemes (Sternmarke).
Supersosfatu eekschsemes.
Tomasa miltus.
Kainitu.

Mahksligee mehsli, kà eekschsemes tà ari ahrsemes, stahw sem **Rigas Politeknikas ismekleschanas stazijas kontroles** un buhs pastahwigi katrâ laikâ dabonami.

Walde.

Sludinajums.

Bornsmindes pagasta walde zaur scho issludina, ka julijâ 8. deenâ 1900 gadâ tiks no pagasta weetneeku sapulzes pagasta nodewas us 1900/1901. gadu isdalitas.

Bornsmindes pagasta lozekli, kuri kahda eewehrojama eemesla dehl, zerè pee nodewu maksas panahkt atweeglinaschanu, war minetâ deenâ eerastees weetneeku pulka sahlê un sawu luhgumu peeteikt, eesneedsot wajadsigàs apleezibas; wehlakas eerunas netiks klausitas un nodewu dalischana notiks 14 deenu laikâ likumigâ spehkâ. (№ 1670.)

Bornsmindê, 8. junija d. 1900 g.

Pag. wezakais: **J. Behrsin.**

(S w.) Skrihweris: **Schmidts.**

Skolotajs

Irlawas seminara audieknis, kas pilnigi prot Kreewu un Wahzu walodas, **wajadsigs** Saldus kirspehles skolâ, Saldus mehstâ. — Peeteikschanahs pee mahzitaja **Beckera** kunga treschdeenâs, lihdz pulksten 2 pehz pusdeenas. Dokumenti un apleezibas par lihdschinigo darbibu lihdsnemami.

Diakonisu nams
Jelgawâ.

Tà kà bakeris **v. Sackena kgs** no **Jelgawas aisz los**, no 1. Julija lihdz 1. Augustam **azu klinika** un **ambulanze diakonisu namâ**

buhs slehgtas.

Jelg. diakonisu nama walde.

Sobuahrsts O. Zinowsky
Leelajâ eelâ № 8.

Runas stundas darbdeenâs no pulksten 9—1 un 3—5. Swehtdeenâs pa wasaru nenoteiktas.

Lehti! Lehti! Lehti!

Jauns dahrgs

fotografisks aparats

lihdz ar daschdaschadeem peederumeem aiszekoschanas dehl pahrdodams par **tikai** 125 rub. Voigtländera Triple-Anastigmats (fot. objektiws) ween maksaja 61 rub., — no mahsit. fotogr. atsihts par **slawenu.** Ja adrese schà: Въ м. Шявкини, Ковенской губ. И. Зундеру.

Smehketaju kungeem!

Tà kà Goudron-hilses naw wairs agrakâ wehrtibâ, tad zehlees prasijums pehz labahm un tomehr lehtam hilsem. Scho robu ispildit usnehmuschahs

Dim-hilses no

A. N.

Bogdanowa

tabakas fabrikas noliktawas

Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 12.

Minetàs Dim-hilses ir is stempeleta franischu papira, glihti strahdatas un dabonamas wairak laiku un pilsehtas bodês.

NB. Tàpat ari **ihstàs Zarskija hilses** (ar glihtu walsts ehrgli) un **Lichtensteina Automata-hilses** ir eewehlamas

Teizami papirosi:

Elektra 10 gab. 6 kap., Barskija 10 gab. 3 kap. un Troika 20 gab. 5 kap., labakà III. sortes tabaka „Swesda № 14".

Jauni zilweki,

kas wehlàs eestahtees pilsehtas lampeneekôs, war meldetees Jelgawâ, Wezajâ eelâ № 5. — Lone par mehnesi septinpadsmit (17) rub.

Labako

maschin-ellu

un

Thalheima

asu smehri

dabon pee

C. Höpker Pehzn.

Jhp. **C. Wittals.**

Relaimes apdroschinajumi
eeksch
uguns-apdroschinaschanas beedribas

„Rossija"

Sw. Peterburgâ, Leelajâ Morskajâ 37.

Beedriba noslehdz pret labeem nosazijumeem:

Apdroschinajumus weenigai personai pret wisadeem nelaimes gadijumeem ar waj bez samaksatahs atmaksas eemaksato premiju.

Pasascheeru apdroschinajumus zeloschanai ar dselszeku un us twaikoneem, — geldiga lihdz mirschanai, us weenu gadu waj ihsaku laiku.

Kolektiw-apdroschinajumus pret wisadeem nelaimes gadijumeem pee buhwem walsts- un komunaleestahdes, kà ari ruhpneezibas un tirdsneezibas arodôs.

Kolektiw-apdroschinajumus strahdneekeem fabrikâs, pee buhwem un ziteem amatneezibas arodeem.

Jau ismaksati atlihdsinajumi pret nelaimes gadijumeem pahri par **4.500,000** rubleem.

Apdroschinajumu peemeldejumi teek nemti pretim un tuwakus nosazijumus war dabut sinat beedribas waldê **Sw. Peterburgâ (Leel. Morskajâ № 37), general-agenturâ Rigâ (Leel. Smilschu eelâ № 9)** un zaur beedribas agenteem **wisâs pilsehtâs walstî.**

Pasascheeru apdroschinajumi teek ari noslehgti leelakâs **dselszeka stanzijas** un **twaikonu peeturas weetâs.**

Wislehtakàs un labakàs pusdeenas

kà ari ziti **silti** un **kaukfti uskoschamee** dabujami kà arweenu „**Sostinas**" ehdeenu pahrdotawâ pee tirgus. Telpas atrodahs tai paschâ namâ, tikai tagad otrâ stahwâ ar useju no rahtuscha puses.

Us laipnu apmekleschanu luhdz

E. Schulz.

Weikala pahrmaina.

Jelgawâ, 10. Julijâ 1900.

Zaur scho pagodinos wispahrigi darit sinamu, ka no schihs deenas sahkot, pehz Ernsta Frischa kontrakta notezeschanas, es **Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 27 sem firmas**

Eduard Exner

pastahwoscho **Fritscha Exnera seepju wahritawu** bez aktiwa un pasiwa sem augschminetàs firmas us sawa rehkina wedischu tahlak.

Labas weikala sinaschanas un peeteekosch kapitals dod man eespehju, wisus publikas pagehrejumus peekladzigi ispildit.

Lihdz schim firmai dahwato ustizibu un labwehlibu laipni pateikdamees, luhdzu to paschu man ari us preekschu parahdit.

Augstzeenibâ

Eduard Exner.

Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas

Krahschanas un Aisdoschanas Sabeedriba

Katolu eelâ № 46, „Semkopja" redakzijas telpâs. Sawu darbibu Sabeedriba ussahka schi gada februara mehnesi.

Beedru garantija 30. Junijâ 137,500 rbl.

Nem preti eeguldijumus un maksà par teem 6 prozentes gadâ. Par aisdewumeem nem 7—8%. Darba laiks ik darba deenu no pulkst. 11—12.

Ed. Zehder's — Rigâ.

Lauksaimneezibas maschinu un semkopibas rihku lehgeris

Karla eelâ № 11, pretim Tukuma-Jelgawas dselszeka stazijai,

eewehlê

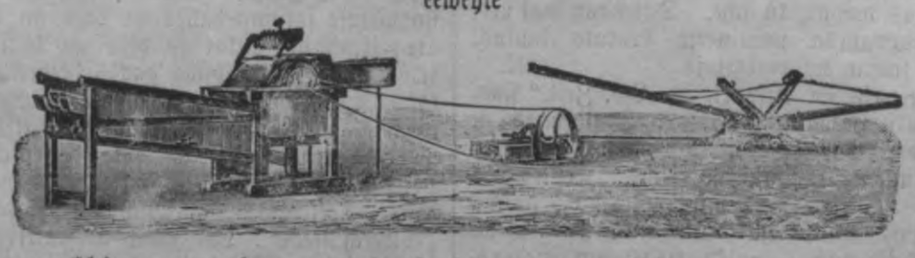

kulamàs maschinas ar **rokas** un **gehpela dsenamo,** preeksch 2, 4, 6, 8 un wairak sirgeem ar pee tam peederigo **gehpeli.** — Wisas maschinas no **jaunakàs** un **labalàs konstrukzijas** un is **ismekletà wislabakà materiala.**

Wifs sem galwoschanas.

Tahlak: **wisadu sortu arkli, sehklas aparaji, ezeschas, sehj-maschinas, seena grahbekli, labibas wehtijamàs maschinas, ekseku maschinas** u. t. t.

Seena separatori.

Lokomobiles un twaika kulmaschinas

jaunakàs konstrukzijas

is **Anglu** fabrikas **Richard Garret & Sons** no 3, 4, 5, 6, 8 un 10 sirgu spehka.

Wehstulu adrese: Ed. Zehder — Rigâ.

Pasinojums.

Wentspilei un apkahrtnei zaur scho laipni pasinoju, ka esmu **Wentspilê, Pils eelâ № 15, Basorgia kundses mahjâ** atwehris

akmenu kaltuwi.

Turu us lehgera **gatawus marmora,** kà ari **Belgijas** un weetejos **granita krustus** un **peemineklus.** Peedahwaju leelâ islasê **tschuguna krustus, kapu kehdes, akmenu stabus** u. t. t.

Apsolidams glihtu darbu un mehrenas zenas, luhdzu manu ussahkumu zaur pastellejumeem pabalstit.

Ar augstzeenibu

J. Lukschewitz.

Buhw-apkalums un buhw-materialu

peedahwà lehti

J. G. Warügina mantineeki.

Ihpaschneeks A. Artemjew's,

Jelgawâ, apaksch kolonadeem № 96.

Labi siweni

jaukta Anglu suga no 24. Julija sahkot ir atkal dabonami Jelgawas darba nama ekonomijâ Rahtsmuischâ.

Jelgaw. Palihdsib. un Paglab. Beedriba.

Krahj- un aisdewu-Kases bilanze.

30. Junijâ 1900. g.

612 beedri. Droschibas kapitals 23,404 rubl. 11 kap.

Debets.

	Rbl.	K.
Wehrtspapiri . . .	3998	72
Inwentars	692	17
Aisdewumi us galweneekeem.	76343	—
Aisdewumi us kihlam	160080	—
Kasse	3357	14
Daschadi isdewumi .	983	03
Kursi. Kred. Beedr. .	11202	05
	256656	11

Kredits.

	Rbl.	K.
Pamata kapitals . .	5340	48
Dalibas naudas . . .	18063	63
Noguldijumi us augleem	189090	27
Noguld. us auglu-augl.	19349	18
Krahj-noguldijumi . .	6754	28
Tekoschi noguldijumi .	7759	23
Augli	8757	67
Sinki eenehmumi . .	289	24
Diwidends	1230	55
Pahrejoschas sumas . .	21	58
	256656	11

Kases darba laiks ir ikdeenas, isnemot sestdeenas, swehtdeenas un swehtku deenas, no pulksten 11. lihdz 1 pr. pusdeenâ Skrihweru eelâ 1. Kase maksà par noguldijumeem 5% gadâ un nem par aisdewumeem 6—7% gadâ. Wisi maksajumi no krona nodokleem atswabinati.

Direkzija.

Tihrasinu no Holandijas

eewestas, **12 gowis, 1 bullis** un **wairak teku** dehl ehdamà truhkuma **pahrdodami** Leel-Wirzawà pahr Jelgawu.

Дозволено цензурою. Рига, 9-го іюля 1900 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tè klaht 3 peelikumi, — 1 preeksch pasta abonenteem.)